

Mötesbok: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden (2026-06-17)

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Datum: 2026-06-17

Plats: Lokal: Sol, Sveagatan 8

Kommentar:

Dagordning

Tid: 17/6 2026 kl. 9.00-13.00, Lokal: Sol, Sveagatan 8

Upprop

Val av justerare

Beslutsärenden

52/26 Fastställande av dagordning och fråga om jäv - GVN juni 2026	3
53/26 Yttrande över motion (V) 6/2026 - Åtgärder mot rasism i Umeås skolor	6
54/26 Yttrande över motion (V) 9/2026 - Starta en ny returbutik i Umeå	14
55/26 Yttrande över internremiss - Riktlinje för hantering av riktade statsbidrag -KS-2026/00271	23
56/26 Beslut att utse verksamhetschef för elevhälsan	40
57/26 Översyn av styrdokument våren 2026	42
58/26 Sammanträdesplan 2027 inklusive datum för budgetupptakt	57
59/26 Umeå kommunala gymnasieskola - Programutbud läsåret 2027/2028	62
60/26 Tillfällig delegation till utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör	67
61/26 Kompetensförsörjningsplan 2026-2029	79
62/26 Delegationsbeslut och anmälningsärenden - GVN juni 2026	102

Informationsärenden

63/26 Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektören informerar	104
64/26 Information om antagen policy för jämställdhetsarbetet i Umeå kommun	105
65/26 Återrapport från programråd vt-26 samt delmål enligt styrkort	106
66/26 Temanämnd: Arbetsmarknad och integration	107

Tjänsteskrivelse

2026-06-05

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Diariennr: SK-2026/00005

Fastställande av dagordning och fråga om jäv – GVN juni 2026

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar:

-att fastställa dagordningen

-att till protokollet notera att ingen person är jävrig

Ärendebeskrivning

Föredragningslista till gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens sammanträde finns som bilaga och eventuella ändringar noteras. En jävrig person får varken delta i handläggningen av ärendet eller vara närvarande vid nämndens behandling av ärendet.

Beslutsunderlag

Bilaga: Föredragningslista

Beredningsansvarig

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Nicklas Wallmark
utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Tid: Onsdagen den 17 juni 2026 kl. 09:00

Plats: Lokal: Sol, Sveagatan 8

Upprop

Val av justerare

Beslutsärenden

- 1 Fastställande av dagordning och fråga om jäv - GVN juni 2026
- 2 Yttrande över motion (V) 6/2026 - Åtgärder mot rasism i Umeås skolor
- 3 Yttrande över motion (V) 9/2026 - Starta en ny returbutik i Umeå
- 4 Yttrande över internremiss - Riktlinje för hantering av riktade statsbidrag - KS-2026/00271
- 5 Beslut att utse verksamhetschef för elevhälsan
- 6 Översyn av styrdokument våren 2026
- 7 Sammanträdesplan 2027 inklusive datum för budgetupptakt
- 8 Umeå kommunala gymnasieskola - Programutbud läsåret 2027/2028
- 9 Tillfällig delegation till utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör
- 10 Kompetensförsörjningsplan 2026-2029
- 11 Delegationsbeslut och anmälningsärenden - GVN juni 2026

Informationsärenden

- 12 Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektören informerar
- 13 Information om antagen policy för jämställdhetsarbetet i Umeå kommun
- 14 Återrapport från programråd vt-26 samt delmål enligt styrkort

Kallelse/Föredragningslista

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Onsdagen den 17 juni 2026 kl. 09:00

- 15 Temanämnd: Arbetsmarknad och integration

Tjänsteskrivelse

2026-03-19

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämndens
arbetsutskott

Diarienummer: SK-2026/00196

Yttrande över motion (V) 6/2026 - Åtgärder mot rasism i Umeås skolor

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen - *Åtgärder mot rasism i Umeås skolor* - med utgångspunkt i yttrandet nedan.

Ärendebeskrivning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig över den motion Vänsterpartiet har inkommit med till kommunfullmäktige 2026-02-26, *Åtgärder mot rasism i Umeås skolor*.

Motionen uppmärksammar förekomsten av rasism, hot och hat mot minoritetsgrupper i Umeå, inklusive kränkningar inom skolan. Rasism bedöms utgöra ett allvarligt hinder för elevers trygghet och deras lika rättigheter, vilket omfattas av skolans ansvar att förebygga och motverka. Mot denna bakgrund föreslår motionen att Umeå kommun genomför en fördjupad kartläggning av rasismens bakgrundsfaktorer, med fokus på skolan. Kartläggningen föreslås genomföras av en oberoende extern forskare och tilldelas tillräckliga resurser, i syfte att stärka det förebyggande arbetet och öka tryggheten för elever.

Vänsterpartiet yrkar på:

1. att ge utbildningsnämnderna i uppdrag att kartlägga förekomsten av diskriminering i Umeås skolor med särskilt fokus på rasism.
2. att ge utbildningsnämnderna i uppdrag att ta fram åtgärdsförslag baserade på kartläggningens resultat

Yttrande

Motionen lyfter en viktig fråga – rasism, hat och hot mot minoritetsgrupper i skolan. Skolan är dock inte isolerad, utan speglar samhällsutvecklingen i stort. Arbetet mot dessa problem behöver därför ses i ett bredare

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2026/00196

sammanhang. Skolan kan bidra till att motverka rasism genom ett långsiktigt arbete, men det kräver stöd från samhället i stort. Skolan har ansvar för att främja trygghet i skolan och värna alla människors lika värde, men kan inte ensam lösa problem som har sina rötter i samhället, såsom segregation och ojämlika normer utan behöver stöd av andra samhällsaktörer. Genom samverkan och ett långsiktigt förebyggande arbete kan rasism och diskriminering i skolan och i samhället motverkas mer effektivt.

Nämndens ansvar är redan tydligt reglerat och verksamhetsintegrerat vilket innebär:

- lagstadgat ansvar enligt skollagen och diskrimineringslagen,
- krav på årliga planer mot diskriminering och kränkande behandling,
- etablerade uppföljnings- och anmälningssystem,
- systematiskt kvalitetsarbete och värdegrundsarbete.

Inom nämndens ansvarsområde bedrivs ett systematiskt arbete med likabehandling och värdegrund i syfte att förebygga och motverka diskriminering samt kränkande behandling, utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Enligt skollagen ska dessutom varje gymnasieskola årligen upprätta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Utbildningsnämndernas gemensamma anmälningssystem Prorenata möjliggör uppföljning och analys av inkomna ärenden utifrån dessa diskrimineringsgrunder.

Liberalernas motion från 2025, *Åtgärder mot antisemitism i Umeås skolor* (22/2025), föreslog att en kartläggning skulle genomföras och att åtgärder därefter vidtas. Kommunfullmäktige beslutade 2026-03-30 (§ 78) att anse den motionen besvarad med hänvisning till Hans Lindbergs (S) nämndinitiativ till kommunstyrelsen *Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå kommun* (KS 2025/00672). Nämndinitiativet innehåller förslag på att en åtgärdsplan samt kunskapshöjande insatser ska genomföras men ingen kartläggning föreslås. Förvaltningen instämmer i att såväl Vänsterpartiets motion *Åtgärder mot rasism i Umeås skolor* som nämndinitiativet lyfter ett angeläget område som skolorna arbetar aktivt med utifrån skollagen, läroplaner och ämnesplaner.

Förvaltningen anser, till skillnad från Vänsterpartiets yrkande i punkt 1, att eventuell kartläggning inte bör genomföras av förvaltningen utan av oberoende forskare, vilket även ligger i linje med vad Vänsterpartiet själva förordar i motionen. Motionen har ett uttalat fokus på rasism men berör även diskriminering i ett bredare perspektiv. Den förhåller sig dock inte tydligt till diskrimineringslagens sju diskrimineringsgrunder, vilket riskerar att leda till en otydlig målbild för eventuell kartläggning samt svårigheter att prioritera relevanta åtgärder. Först efter att en sådan kartläggning har

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2026/00196

genomförts bedömer förvaltningen att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kan ta ställning till om det finns behov av att ta fram åtgärdsförslag enligt Vänsterpartiets yrkande i punkt 2. I nuläget kan det inte fastställas att de insatser som redan genomförs inom skolområdet inte är tillräckliga.

Förvaltningen delar motionens bedömning att rasism och diskriminering är ett allvarligt samhällsproblem som kräver systematiska och kunskapsbaserade insatser. I ämnen och på skolnivå arbetar man kontinuerligt med frågor om rasism och diskriminering. Fortbildning av lärare och övrig personal sker regelbundet, senast i november 2025 kring antisemitism. Mot denna bakgrund föreslås att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden avslår yrkande 1 och 2 i motionen.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion 6 2026 Åtgärder mot rasism i Umeås skolor

Beredningsansvariga

Cathrin Backman Löfgren, utbildningsstrateg

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se, märk ämnesraden diariern: KS 2026/00266

Nicklas Wallmark
utbildning- och arbetsmarknadsdirektör

Stina Andersson
kanslichef

Motion till Umeå kommunfullmäktige, 2026-02-26

Åtgärder mot rasism i Umeås skolor

De senaste åren har det i Umeå uppdragats flera allvarliga exempel på hot och hat mot minoritetsgrupper. Samer har utsatts för hets och att renar dödas. Den judiska föreningen har tvingats lägga ner på grund av hot. Samtidigt har granskningar gjorts som visar att den vanligaste typen av kränkningar i skolan är kopplad till afrorasism.

Rasism och annan diskriminering utgör allvarliga hinder för barns och ungas trygghet, utveckling och möjligheter att delta fullt ut i samhället. Skolan har ett särskilt ansvar att säkerställa elevers rätt till en miljö fri från kränkningar, hot och exkludering, oavsett bakgrund eller identitet.

Skolan är en plats där normer formas och där fördomar kan utmanas, men också där de riskerar att reproduceras om de lämnas oemotsagda. Det är viktigt att kommunen arbetar systematiskt mot alla former av rasism och annan form av diskriminering. Det behövs arbetssätt som stärker skolans förebyggande arbete och som skapar större trygghet för alla elever.

Vänsterpartiet föreslår därför att en kartläggning genomförs för att ge Umeå kommun fördjupad kunskap om rasismens bakgrundsfaktorer för att effektivt kunna motarbeta dessa. En sådan kartläggning bör genomföras av en oberoende extern forskare där tillräckliga resurser i form av tid och kompetens säkerställs.

Vänsterpartiet yrkar:

1. att ge utbildningsnämnderna i uppdrag att kartlägga förekomsten av diskriminering i Umeås skolor med särskilt fokus på rasism.
2. att ge utbildningsnämnderna i uppdrag att ta fram åtgärdsförslag baserade på kartläggningens resultat.

Tobias Holmbom
Ellen Ström
Vänsterpartiet

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

§ 39

Diarienumr: SK-2026/00196

Yttrande över motion (V) 6/2026 - Åtgärder mot rasism i Umeås skolor**Arbetsutskottets beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott beslutar att föreslå nämnden att föreslå Kommunfullmäktige att motionen - *Åtgärder mot rasism i Umeås skolor* – ska anses besvarad med utgångspunkt i yttrandet nedan.

Mariam Salem (MP) deltar ej i beslutet.

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen - *Åtgärder mot rasism i Umeås skolor* - med utgångspunkt i yttrandet nedan.

Ärendebeskrivning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig över den motion Vänsterpartiet har inkommit med till kommunfullmäktige 2026-02-26, *Åtgärder mot rasism i Umeås skolor*.

Motionen uppmärksammar förekomsten av rasism, hot och hat mot minoritetsgrupper i Umeå, inklusive kränkningar inom skolan. Rasism bedöms utgöra ett allvarligt hinder för elevers trygghet och deras lika rättigheter, vilket omfattas av skolans ansvar att förebygga och motverka. Mot denna bakgrund föreslår motionen att Umeå kommun genomför en fördjupad kartläggning av rasismens bakgrundsfaktorer, med fokus på skolan. Kartläggningen föreslås genomföras av en oberoende extern forskare och tilldelas tillräckliga resurser, i syfte att stärka det förebyggande arbetet och öka tryggheten för elever.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

Vänsterpartiet yrkar på:

1. att ge utbildningsnämnderna i uppdrag att kartlägga förekomsten av diskriminering i Umeås skolor med särskilt fokus på rasism.
2. att ge utbildningsnämnderna i uppdrag att ta fram åtgärdsförslag baserade på kartläggningens resultat

Yttrande

Motionen lyfter en viktig fråga – rasism, hat och hot mot minoritetsgrupper i skolan. Skolan är dock inte isolerad, utan speglar samhällsutvecklingen i stort. Arbetet mot dessa problem behöver därför ses i ett bredare sammanhang. Skolan kan bidra till att motverka rasism genom ett långsiktigt arbete, men det kräver stöd från samhället i stort. Skolan har ansvar för att främja trygghet i skolan och värna alla människors lika värde, men kan inte ensam lösa problem som har sina rötter i samhället, såsom segregation och ojämlika normer utan behöver stöd av andra samhällsaktörer. Genom samverkan och ett långsiktigt förebyggande arbete kan rasism och diskriminering i skolan och i samhället motverkas mer effektivt.

Nämndens ansvar är redan tydligt reglerat och verksamhetsintegrerat vilket innebär:

- lagstadgat ansvar enligt skollagen och diskrimineringslagen,
- krav på årliga planer mot diskriminering och kränkande behandling,
- etablerade uppföljnings- och anmälningssystem,
- systematiskt kvalitetsarbete och värdegrundsarbete.

Inom nämndens ansvarsområde bedrivs ett systematiskt arbete med likabehandling och värdegrund i syfte att förebygga och motverka diskriminering samt kränkande behandling, utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Enligt skollagen ska dessutom varje gymnasieskola årligen upprätta en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Utbildningsnämndernas gemensamma anmälningssystem Prorenata möjliggör uppföljning och analys av inkomna ärenden utifrån dessa diskrimineringsgrunder.

Liberalernas motion från 2025, *Åtgärder mot antisemitism i Umeås skolor* (22/2025), föreslog att en kartläggning skulle genomföras och att åtgärder

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

därefter vidtas. Kommunfullmäktige beslutade 2026-03-30 (§ 78) att anse den motionen besvarad med hänvisning till Hans Lindbergs (S) nämndinitiativ till kommunstyrelsen *Förstärkta insatser mot antisemitism och hatbrott i Umeå kommun (KS 2025/00672)*. Nämndinitiativet innehåller förslag på att en åtgärdsplan samt kunskapshöjande insatser ska genomföras men ingen kartläggning föreslås. Förvaltningen instämmer i att såväl Vänsterpartiets motion *Åtgärder mot rasism i Umeås skolor* som nämndinitiativet lyfter ett angeläget område som skolorna arbetar aktivt med utifrån skollagen, läroplaner och ämnesplaner.

Förvaltningen anser, till skillnad från Vänsterpartiets yrkande i punkt 1, att eventuell kartläggning inte bör genomföras av förvaltningen utan av oberoende forskare, vilket även ligger i linje med vad Vänsterpartiet själva förordar i motionen. Motionen har ett uttalat fokus på rasism men berör även diskriminering i ett bredare perspektiv. Den förhåller sig dock inte tydligt till diskrimineringslagens sju diskrimineringsgrunder, vilket riskerar att leda till en otydlig målbild för eventuell kartläggning samt svårigheter att prioritera relevanta åtgärder. Först efter att en sådan kartläggning har genomförts bedömer förvaltningen att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kan ta ställning till om det finns behov av att ta fram åtgärdsförslag enligt Vänsterpartiets yrkande i punkt 2. I nuläget kan det inte fastställas att de insatser som redan genomförs inom skolområdet inte är tillräckliga.

Förvaltningen delar motionens bedömning att rasism och diskriminering är ett allvarligt samhällsproblem som kräver systematiska och kunskapsbaserade insatser. I ämnen och på skolnivå arbetar man kontinuerligt med frågor om rasism och diskriminering. Fortbildning av lärare och övrig personal sker regelbundet, senast i november 2025 kring antisemitism. Mot denna bakgrund föreslås att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden avslår yrkande 1 och 2 i motionen.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion 6 2026 Åtgärder mot rasism i Umeås skolor

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

Beredningsansvariga

Cathrin Backman Löfgren, utbildningsstrateg

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se, märk ämnesraden diariernr: KS 2026/00266

Yrkanden

Socialdemokraterna och Moderaterna för att motionen ska anses besvarad.

Inga motyrkanden finns.

Propositionsordning

Ordföranden prövar Socialdemokraterna och Moderaternas yrkande att anse motionen besvarad och finner att arbetsutskottet beslutar att bifalla yrkandet.

Mariam Salem (MP) deltar ej i beslutet.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Tjänsteskrivelse

2026-03-24

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämndens
arbetsutskott

Diarienumr.: SK-2026/00215

**Yttrande över motion (V) 9/2026 - Starta en ny
returbutik i Umeå****Förslag till beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Ärendebeskrivning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har erhållit motion (V) – Starta en ny returbutik i Umeå kommun – på remiss.

Motionen lyfter betydelsen av återbruk ur ett klimat- och hållbarhetsperspektiv samt pekar på den befintliga returbutiken på Gimonäs som en framgångsrik verksamhet. Motionärerna framhåller att efterfrågan på återbruk ökar och att nuvarande struktur innebär begränsningar i tillgänglighet och kapacitet. Vidare betonas verksamhetens roll som arbetsmarknadsinsats för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Mot denna bakgrund föreslås att Umeå kommun utreder möjligheten att etablera ytterligare en returbutik, exempelvis i anslutning till återvinningscentralen på Klockarbäcken.

Yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden delar motionens intentioner om att stärka återbruk, bidra till en cirkulär ekonomi samt skapa meningsfulla arbetsmarknadsinsatser. Nämnden ser mycket positivt på den utveckling som sker inom återbruksområdet, både inom kommunen och i samverkan med externa aktörer.

Samtidigt bedömer nämnden att den föreslagna åtgärden – att utreda etablering av ytterligare en returbutik – inte är den mest ändamålsenliga prioriteringen i nuläget utifrån nämndens uppdrag, ansvar och aktuella behov.

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2026/00215

Arbetsmarknads- och integrationsavdelningens uppdrag är att bidra till individers väg till egenförsörjning genom utbildnings- och arbetsnära insatser, med fokus på att minska utanförskap och stärka etablering på arbetsmarknaden. Återbruksverksamhet, inklusive befintliga insatser inom återbruk och byggåterbruk, utgör redan idag en viktig del av dessa insatser. Nämnden delar motionärens bild av återbrukets betydelse som arena för arbetsprövning och arbetsrehabilitering för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Samtidigt står arbetsmarknads- och integrationsavdelningen inför ett utökat uppdrag. Förändringar i regelverket kopplat till aktivitetskrav inom försörjningsstöd, i enlighet med propositionen *Aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd* (prop. 2025/26:207), förväntas medföra en betydande volymökning av deltagare i behov av arbetsnära insatser. Detta innebär att behovet av arbetsträningsplatser och strukturerade sysselsättningar bedöms öka i snabb takt.

Nämnden bedömer att detta i första hand behöver mötas genom att:

- utveckla och skala upp befintliga verksamheter inom återbruk. Inom området finns redan ett etablerat samarbete med Vakins avseende återbruksarbete. Nämnden bedömer att det finns goda möjligheter att vidareutveckla detta samarbete, särskilt vid Klockarbäckens ÅVC, i syfte att öka mängden material som kan återbrukas samt möta den förväntade volymökningen av deltagare,
- stärka interna flöden och möjligheter till arbetsträning och arbetsrehabilitering inom samtliga kommunala verksamheter och förvaltningar,
- samt fortsatt samverka med privata och idéburna aktörer.

I dagsläget utgör externa aktörer en betydande del av de arbetsrehabiliterande platserna, vilket understryker vikten av ett väl fungerande samspel mellan kommunen och den omgivande arbetsmarknaden. Samtidigt finns ett tydligt utvecklingsbehov i att stärka kommunens förmåga att tillhandahålla ändamålsenliga platser inom den egna organisationen, vilket förutsätter ett gemensamt ansvar och samordning över förvaltningsgränserna.

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2026/00215

Mot denna bakgrund bedömer nämnden att tillgängliga resurser i nuläget behöver prioriteras till att möta det ökade behovet av arbetsmarknadsinsatser samt till att vidareutveckla befintliga strukturer.

Nämnden vill samtidigt understryka att frågan om en eventuell framtida utbyggnad av återbruksverksamhet inte avfärdas. En sådan utveckling behöver dock ske utifrån ett samlat, kommunövergripande perspektiv och med en tydlig politisk inriktning från kommunfullmäktige, där ansvar, finansiering och målbild är klargjorda.

Det fortsatta utvecklingsarbetet kring återbruk bör därför i första hand fokusera på att stärka och effektivisera befintliga flöden, inklusive interna återbruksflöden inom kommunen. Ett sådant arbete bedöms ha stor potential att öka återbruket ytterligare, samtidigt som det bidrar till ökad kvalitet, bättre resursutnyttjande och en stärkt koppling till arbetsmarknadsinsatser.

Vidare konstaterar nämnden att marknaden för återbruk och second hand utvecklas positivt, med ett växande antal privata och idéburna aktörer. Detta är en önskvärd utveckling som bidrar till ökad tillgänglighet och innovation för invånare, och som bör ges goda förutsättningar att fortsätta utvecklas.

Utifrån rådande prioriteringar och behovet av en effektiv resursanvändning bedömer nämnden att utredningar kring möjligheten att etablera ytterligare en returbutik bör föregås av en bred och tydlig inriktning från kommunfullmäktige.

En eventuell etablering av ytterligare en returbutik skulle därutöver medföra betydande investerings- och driftskostnader kopplade till lokaler, logistik, bemanning och verksamhetsutveckling. Nämnden bedömer att detta inte kan genomföras inom befintlig ekonomisk ram utan skulle kräva tillskott av medel.

Med utgångspunkt i ovanstående samt med beaktande av ekonomiska och organisatoriska förutsättningar föreslås att motionen avslås.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion - Starta en ny returbutik i Umeå (V) 9/2026

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2026/00215

Beredningsansvarig

Anna Persson, utbildningsstrateg

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se, märk ämnesraden med diarienummer: KS-2026/00329.

Nicklas Wallmark
utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör

Helén Andersson
verksamhetschef

Motion till Umeå kommunfullmäktige, 2026–03–12

Starta en ny returbutik i Umeå

Umeå kommuns returbutik vid Gimonäs är en del av kommunens arbete för att minska avfallsmängder och främja återanvändning av fungerande produkter. Verksamheten tar emot föremål som lämnas in av invånare och som annars riskerar att bli avfall, och gör dem tillgängliga för försäljning till nya användare. I anslutning till verksamheten finns även Byggåterbruket, där byggmaterial och inredning tas tillvara och säljs vidare. Genom kopplingen till återvinningscentralen på Gimonäs kan produkter som fortfarande har ett bruksvärde sorteras ut innan de blir avfall. Returbutiken har under åren utvecklats till en välbesökt verksamhet som kombinerar miljönytta med praktisk samhällsservice, och mottog kommunens miljöpris för 2024. Returbutiken är även en viktig resurs för många som har svårt att komma in på arbetsmarknaden. I tjänsten kan de anställda skapa, förädla och reparera saker som kan användas igen. Arbetsträningen leder dessutom ofta till en vidare sysselsättning på ett sätt som utmärker sig bland kommunens andra arbetsmarknadsinsatser.

Intresset för återbruk ökar i hela samhället. Statistik från Svensk Handel visar att second handmarknaden växer och att allt fler hushåll efterfrågar begagnade produkter. Forskning från bland annat Svenska Miljöinstitutet visar dessutom att återanvändning ofta ger betydligt lägre klimatpåverkan än både nyproduktion och materialåtervinning, eftersom produkters livslängd förlängs och behovet av nya naturresurser minskar. Återbruk är därför en central del av omställningen till en mer cirkulär ekonomi. Den befintliga Returbutiken fyller en viktig funktion, men dagens lokalisering innebär också begränsningar. En enda anläggning belägen på Gimonäs innebär dels ett ansevärt geografiskt avstånd för många invånare men sätter dessutom ett naturligt kapacitetstak för hur mycket som kan tas emot, hanteras och säljas vidare. Föremål som skulle kunna återbrukas riskerar därmed att i stället gå till återvinning eller förbränning. För att öka mängden återbruk krävs därför bättre tillgänglighet och större kapacitet.

Ett naturligt nästa steg är att utreda möjligheten att etablera en ytterligare returbutik i Umeå kommun. En placering i anslutning till återvinningscentralen på Klockarbäcken framstår som ett tänkbart alternativ. Där finns redan etablerade flöden för avfall och återvinning, vilket skulle göra det enkelt att sortera ut återbrukbara föremål direkt vid inlämning. En sådan lösning är effektiv både logistiskt och ekonomiskt. En utökad återbruksverksamhet där fler invånare kan lämna in och köpa återanvända produkter skulle ge flera positiva effekter. Klimatpåverkan minskar när produkter används längre och resurser tas tillvara, men det kan även underlätta hushållens ekonomi genom att fler får tillgång till fungerande möbler, byggmaterial och vardagsföremål till lägre priser. I en tid präglad av ökade levnadskostnader blir möjligheten att handla begagnat inte bara en miljöfråga utan också en fråga om ekonomisk tillgänglighet och social hållbarhet.

Mot denna bakgrund bör kommunen ta nästa steg i utvecklingen av sitt hållbarhetsarbete och pröva hur verksamheten kan växa i takt med efterfrågan och klimatmålen.

Vänsterpartiet yrkar:

att Umeå kommun utreder möjligheten att etablera ytterligare en returbutik i enlighet med motionens intentioner.

Daniell Anderson, Bore Sköld
Vänsterpartiet

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

§ 40

Diariernr: SK-2026/00215

Yttrande över motion (V) 9/2026 - Starta en ny returbutik i Umeå**Arbetsutskottets beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslås besluta att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Mariam Salem (MP) deltar ej i beslutet.

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen.

Ärendebeskrivning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har erhållit motion (V) – Starta en ny returbutik i Umeå kommun – på remiss.

Motionen lyfter betydelsen av återbruk ur ett klimat- och hållbarhetsperspektiv samt pekar på den befintliga returbutiken på Gimonäs som en framgångsrik verksamhet. Motionärerna framhåller att efterfrågan på återbruk ökar och att nuvarande struktur innebär begränsningar i tillgänglighet och kapacitet. Vidare betonas verksamhetens roll som arbetsmarknadsinsats för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Mot denna bakgrund föreslås att Umeå kommun utreder möjligheten att etablera ytterligare en returbutik, exempelvis i anslutning till återvinningscentralen på Klockarbäcken.

Yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden delar motionens intentioner om att stärka återbruk, bidra till en cirkulär ekonomi samt skapa meningsfulla arbetsmarknadsinsatser. Nämnden ser mycket positivt på

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

den utveckling som sker inom återbruksområdet, både inom kommunen och i samverkan med externa aktörer.

Samtidigt bedömer nämnden att den föreslagna åtgärden – att utreda etablering av ytterligare en returbutik – inte är den mest ändamålsenliga prioriteringen i nuläget utifrån nämndens uppdrag, ansvar och aktuella behov.

Arbetsmarknads- och integrationsavdelningens uppdrag är att bidra till individens väg till egenförsörjning genom utbildnings- och arbetsnära insatser, med fokus på att minska utanförskap och stärka etablering på arbetsmarknaden. Återbruksverksamhet, inklusive befintliga insatser inom återbruk och byggåterbruk, utgör redan idag en viktig del av dessa insatser. Nämnden delar motionärens bild av återbrukets betydelse som arena för arbetsprövning och arbetsrehabilitering för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Samtidigt står arbetsmarknads- och integrationsavdelningen inför ett utökat uppdrag. Förändringar i regelverket kopplat till aktivitetskrav inom försörjningsstöd, i enlighet med propositionen *Aktivitetskrav för mottagare av försörjningsstöd* (prop. 2025/26:207), förväntas medföra en betydande volymökning av deltagare i behov av arbetsnära insatser. Detta innebär att behovet av arbetsträningsplatser och strukturerade sysselsättningar bedöms öka i snabb takt.

Nämnden bedömer att detta i första hand behöver mötas genom att:

- utveckla och skala upp befintliga verksamheter inom återbruk. Inom området finns redan ett etablerat samarbete med Vakin avseende återbruksarbete. Nämnden bedömer att det finns goda möjligheter att vidareutveckla detta samarbete, särskilt vid Klockarbäckens ÅVC, i syfte att öka mängden material som kan återbrukas samt möta den förväntade volymökningen av deltagare,
- stärka interna flöden och möjligheter till arbetsträning och arbetsrehabilitering inom samtliga kommunala verksamheter och förvaltningar,
- samt fortsatt samverka med privata och idéburna aktörer.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

I dagsläget utgör externa aktörer en betydande del av de arbetsrehabiliterande platserna, vilket understryker vikten av ett väl fungerande samspel mellan kommunen och den omgivande arbetsmarknaden. Samtidigt finns ett tydligt utvecklingsbehov i att stärka kommunens förmåga att tillhandahålla ändamålsenliga platser inom den egna organisationen, vilket förutsätter ett gemensamt ansvar och samordning över förvaltningsgränserna.

Mot denna bakgrund bedömer nämnden att tillgängliga resurser i nuläget behöver prioriteras till att möta det ökade behovet av arbetsmarknadsinsatser samt till att vidareutveckla befintliga strukturer.

Nämnden vill samtidigt understryka att frågan om en eventuell framtida utbyggnad av återbruksverksamhet inte avfärdas. En sådan utveckling behöver dock ske utifrån ett samlat, kommunövergripande perspektiv och med en tydlig politisk inriktning från kommunfullmäktige, där ansvar, finansiering och målbild är klargjorda.

Det fortsatta utvecklingsarbetet kring återbruk bör därför i första hand fokusera på att stärka och effektivisera befintliga flöden, inklusive interna återbruksflöden inom kommunen. Ett sådant arbete bedöms ha stor potential att öka återbruket ytterligare, samtidigt som det bidrar till ökad kvalitet, bättre resursutnyttjande och en stärkt koppling till arbetsmarknadsinsatser.

Vidare konstaterar nämnden att marknaden för återbruk och second hand utvecklas positivt, med ett växande antal privata och idéburna aktörer. Detta är en önskvärd utveckling som bidrar till ökad tillgänglighet och innovation för invånare, och som bör ges goda förutsättningar att fortsätta utvecklas.

Utifrån rådande prioriteringar och behovet av en effektiv resursanvändning bedömer nämnden att utredningar kring möjligheten att etablera ytterligare en returbutik bör föregås av en bred och tydlig inriktning från kommunfullmäktige.

En eventuell etablering av ytterligare en returbutik skulle därutöver medföra betydande investerings- och driftskostnader kopplade till lokaler, logistik, bemanning och verksamhetsutveckling. Nämnden bedömer att detta inte kan genomföras inom befintlig ekonomisk ram utan skulle kräva tillskott av medel.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

Med utgångspunkt i ovanstående samt med beaktande av ekonomiska och organisatoriska förutsättningar föreslås att motionen avslås.

Beslutsunderlag

Bilaga: Motion - Starta en ny returbutik i Umeå (V) 9/2026

Beredningsansvarig

Anna Persson, utbildningsstrateg

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se, märk ämnesraden med diarienummer: KS-2026/00329.

Yrkande

Socialdemokraterna för bifall till tjänsteskrivelsen.

Inga motyrkanden finns.

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag och finner att arbetsutskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Mariam Salem (MP) deltar ej i beslutet.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Tjänsteskrivelse

2026-04-16

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämndens
arbetsutskott

Diarienummer: SK-2026/00276

Yttrande över internremiss - Riktlinje för hantering av riktade statsbidrag - KS-2026/00271

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar

- att godkänna förslag till yttrande över riktlinje för riktade statsbidrag enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun saknar i dagsläget politiskt fastställd styrning för hantering av riktade statsbidrag. Avsaknaden av gemensamma principer och tydlig ansvars- och rollfördelning försvårar såväl nämndernas arbete som kommunens samlade överblick och styrning inom området.

Mot denna bakgrund beslutade kommunstyrelsen den 17 mars 2026 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att bereda förslag till riktlinje för hantering av riktade statsbidrag. Stadsledningskontoret har därefter tagit fram ett förslag till riktlinje som kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott har beslutat att skicka ut på remiss till kommunens nämnder.

Nämnderna ska inkomma med skriftligt remissyttrande till kommunstyrelsen senast 1 september 2026.

Yttrande

Nämnden ser positivt på förslaget till riktlinje för hantering av riktade statsbidrag. Förslaget utgör ett viktigt steg mot ökad tydlighet, bättre intern styrning och förbättrad samordning inom kommunen vid hantering av riktade statsbidrag.

Riktlinjen normerar hanteringen av riktade statsbidrag men i bakgrunden finns beskrivningar kring generella statsbidrag. Nämnden upplever att det finns en otydlighet kring hanteringen av de generellt "riktade" statsbidragen som beskrivs. De senaste åren har staten tilldelat kommunerna statsbidrag som redovisningsmässigt klassificeras som generella statsbidrag exempelvis skolmiljarden, medel för att mildra

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2026/00276

effekterna av inflationen, digitala nationella prov. Dessa medel har erhållits från Skolverket och kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott har fattat beslut om fördelningen mellan skolnämnderna i de fall bidraget berört båda nämnderna. De har alltså inte fördelats till nämnderna i samband med beslut om drifts- och investeringsbudget för kommande år utan har hanterats i särskild ordning. I den föreslagna riktlinjens bakgrundsbeskrivning av generella statsbidrag och under avsnittet begrepp och definitioner bör det tydliggöras hur de generellt "riktade" bidragen ska hanteras eller i vart fall kompletteras med att de hanteras i särskild ordning.

Nämnden delar bedömningen att avsaknaden av politiskt fastställd styrning har försvårat ansvarsfördelning, gränsdragning och helhetsbedömning av riktade statsbidrag, särskilt i de fall bidrag berör flera nämnder med olika förvaltningar. Den föreslagna riktlinjen skapar gemensamma principer och normerar centrala moment såsom bevakning, bedömning, rekvisering, fördelning, uppföljning och återrapportering, vilket bedöms minska administrativa risker och öka spårbarhet och transparens.

Under första punkten i avsnittet *Principiell roll- och ansvarsfördelning* står att nämnderna kan skapa skriftliga rutiner. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden vill poängtera att rutiner inte fastställs av nämnd, detta i enlighet med *Riktlinje för styrande dokument* (KS-2023/00155). "Nämnderna" bör därmed ersättas med "Förvaltningarna".

Nämnden vill framhålla vikten av att i tillämpningen av den föreslagna riktlinjen möjliggöra delegation i samtliga delar av processen. Detta ligger då i linje med beskrivningen av hantering i avsnittet *Principiell roll- och ansvarsfördelning*. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden anser därför att samtliga delar i avsnittet *Krav på hantering av riktade statsbidrag* bör omfattas av delegeringsmöjlighet, då de ingår i begreppet hantering.

För att tydliggöra detta bör punkt 2 (Bedömning) och punkt 4 (Fördelning) kompletteras med en skrivning om att dessa delar med fördel kan delegeras. Detta skulle möjliggöra en effektiv och ändamålsenlig hantering utan tidsfördröjning vilket dessutom minskar risken för att statsbidrag går förlorade på grund av förlängd handläggningstid.

Vidare ser nämnden behov av förtydliganden kring återrapportering. Det bör tydliggöras och sättas en gräns för hur stor avvikelsen ska vara när information ska lämnas till kommunstyrelsen samt på vilket sätt detta ska ske. Nämnden vill även skicka med att det med fördel kan framgå av anvisningarna att återrapportering ska inkluderas i tertialuppföljning 3 (T3), för att säkerställa en enhetlig och systematisk uppföljning.

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2026/00276

Samtidigt vill nämnden framhålla att riktlinjen kommer att ställa ökade krav på samordning, dialog och uppföljning, vilket förutsätter ändamålsenliga stödprocesser och administrativa resurser.

Sammanfattningsvis bedömer nämnden att förslaget till riktlinje, med ovanstående förtydliganden och kompletteringar, utgör en väl avvägd och nödvändig grund för en mer strukturerad, samordnad och transparent hantering av riktade statsbidrag inom Umeå kommun.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Protokollsutdrag KS

Bilaga 2: Remissutgåva riktlinje hantering av statsbidrag

Beredningsansvarig

Sofia Öberg, ekonomichef

Beslutet ska skickas till

ksdiarium@umea.se senast 1 september 2026, ange dnr KS-2026/00271

Nicklas Wallmark
utbildning- och arbetsmarknadsdirektör

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-04-07

§ 130

Diarienum: KS-2026/00271

Remiss av förslag till riktlinje för hantering av riktade statsbidrag**Beslut****Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott beslutar****att överlämna förslag till riktlinje för hantering av riktade statsbidrag på remiss till kommunens nämnder****att kommunens nämnder åläggs att inkomma med skriftligt remissyttrande till kommunstyrelsen senast 1 september 2026.****Ärendebeskrivning**

Umeå kommun saknar idag politiskt fastställd styrning som

- normerar arbetet med att bedöma, besluta, rekvirera, bokföra, nyttja och återrapportera riktade statsbidrag.
- tydliggör ansvars- och rollfördelning i de fall riktade statsbidrag kan/bör fördelas till flera nämnder.

Avsaknad av politiskt fastställd styrning inom området försvårar ansvarsfördelning och gränsdragning mellan kommunens nämnder. Avsaknad av gemensamma principer/förhållningsätt och arbetssätt (normering) innebär att sådan normering behöver upparbetas vid bedömning och rekvirering av varje enskilt riktat statsbidrag som kan/bör fördelas till två eller flera nämnder, något som är administrativt betungande och därför inte sker i den omfattning och med den kvalitet i beslutsunderlag som är eftersträvt.

Umeå kommun saknar även systematik/stödjande strukturer som:

- Underlättar nämnders och förvaltningars arbete med bevakning och bedömning av de riktade statsbidrag som staten aviserar.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun**Protokollsutdrag**Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-04-07

- Ger överblick över vilka riktade statsbidrag som rekvideras av nämnder och förvaltningar och vilken omfattning dessa statsbidrag har. Avsaknad av överblick/helhetsbild innebär att det är svårt att bedöma konsekvenser för kommunen som helhet, enskild nämnd och berörd verksamhet om ett eller flera riktade statsbidrag tillkommer eller faller bort.

Mot ovanstående bakgrund beslutade kommunstyrelsen den 17 mars att ge Stadsledningskontoret i uppdrag att inleda beredning av förslag till riktlinje för hantering av statsbidrag.

Stadsledningskontorets avdelning för ekonomi & styrning har därför upparbetat förslag till riktlinje för hantering av riktade statsbidrag. Förslaget har upparbetats i samråd med förvaltningarnas ekonomichefer. Förslaget lämnas nu på remiss till kommunens nämnder.

För att underlätta kommunens, nämndernas och förvaltningarnas arbete med bevakning och bedömning av de riktade statsbidrag som staten aviserar har regeringen gett Ekonomistyrningsverket och Statskontoret i uppdrag att inrätta en statsbidragsportal. Portalen ska enligt regeringens uppdrag inrättas senast den 31 mars 2026.

Komplettering av reglemente för kommunens nämnder och styrelse

Med anledning av genomförd översyn har stadsledningskontoret även identifierat behov av ett tillägg till reglemente för kommunens nämnder och styrelse. Förslaget är att i reglementets avsnitt 1.1 Nämndernas uppdrag stryka nuvarande skrivning om att *respektive nämnd svarar inom sitt område för att ansöka om statsbidrag gällande nämndens verksamhet*

och ersätta denna skrivning med

respektive nämnd svarar inom sitt område för att hantera riktade statsbidrag inom nämndens område, och i förekommande fall samordna denna hantering för flera nämnder när detta bedöms lämpligt.

Sådan förändring sker med fördel efter att remisshantering är genomförd, dvs när förslag till riktlinje ska fastställas.

Beslutsunderlag

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott 2026-04-07

Remissutgåva – Riktlinje för hantering av riktade statsbidrag

Beredningsansvariga

Dan Gideonsson

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Näringslivs- och arbetsutskottet beslutar enligt tjänsteskrivelsens förslag.

Beslut och beslutsunderlag ska skickas till

Samtliga nämnder

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Remissutgåva

Riktlinje för hantering av riktade statsbidrag

Beslutad av:
Kommunstyrelsen

Dokumenttyp:
Riktlinje

Diarienummer:
KS-2026/00271

Giltighetstid:
Tills vidare

Datum, paragraf för beslut:
2026-10-13, § **XX**

Dokumentansvarig
SLK Ekonomi & styrning

Dokumentet styr:
Kommunstyrelse
och nämnder

Innehåll

Bakgrund	3
Syfte.....	3
Omfattning och avgränsning	3
Vilka styrs av riktlinjen?.....	3
Begrepp och definitioner.....	4
Principiell roll- och ansvarsfördelning	4
Krav på hantering av riktade statsbidrag	5
1. Bevakning	5
2. Bedömning	5
3. Rekvirering	5
4. Fördelning	6
5. Redovisning/bokföring	6
6. Genomförande av prestation enligt villkor	6
7. Åtterrapporering	6
8. Återbetalning.....	7
Revidering av riktlinjerna	7
Relaterade styrdokument	7

Bakgrund

Statens styrning över kommuner sker dels via lagstiftning och författning, dels via generella och riktade statsbidrag.

Hantering av riktade statsbidrag ska ske i enlighet med av kommunfullmäktige fastställda riktlinje för god ekonomisk hushållning och riktlinje för kommunens planeringsprocess, detta innebär att hanteringen av riktade statsbidrag ska:

- främja effektiv användning av de medel kommunen som helhet förfogar över
- skapa förutsättningar för långsiktighet
- främja samordning mellan kommunens nämnder och de kommunala bolagen
- vara transparent och att vägval/beslut ska vara spårbara i efterhand

Generella statsbidrag

De generella statsbidragen fördelas inom ramen för det kommunala utjämningsystemet och utfaller i enlighet med den fördelningsmodell staten tillämpar. De generella statsbidragen är ej villkorade utan varje kommun kan nyttja dessa medel utifrån egna prioriteringar och förutsättningar. Umeå kommunfullmäktige fördelar de generella statsbidrag som tilldelas kommunen i samband med beslut om drifts- och investeringsbudget för kommande år.

Staten kan även tilldela kommunerna generella statsbidrag för riktade frågor, även om staten kommunicerar att medlen avser "riktade" satsningar så föreligger inget rekviserings- eller återrapporteringskrav. Dvs det står kommunerna fritt att nyttja och förfoga över tilldelade medel utifrån egna prioriteringar och förutsättningar.

Riktade statsbidrag

Riktade statsbidrag (specialdestinerade) är öronmärkta för ett visst ändamål. De flesta av dessa betalas ej ut med automatik utan behöver rekvireras och återrapporteras. Flera betydande riktade statsbidrag hanteras bland annat av Skolverket, Socialstyrelsen, Migrationsverket och Myndigheten för Civilt Försvar (MCF).

Syfte

Dessa riktlinjer syftar till att tydliggöra definitioner och begrepp, normera hantering av riktade statsbidrag samt tydliggöra roll- och ansvarsfördelning i kommunstyrelsens och nämnders hantering av riktade statsbidrag. Detta gäller särskilt i de fall då en nämnd har ansvar för att samordna hanteringen av bidrag som berör flera nämnder.

Omfattning och avgränsning

Denna riktlinje normerar hantering av riktade statsbidrag. Denna riktlinje normerar inte hantering av generella statsbidrag, projektmedel samt bidrag riktade till enskilda individer (fr arbetsförmedling etc).

Vilka styrs av riktlinjen?

Kommunstyrelse, kommunens nämnder samt kommunstyrelsens och nämndernas förvaltningar.

Begrepp och definitioner

Villkor	Ett villkor definieras som ett krav på prestation från bidragsmottagaren att genomföra vissa avgränsade åtgärder för att få tillgodogöra sig bidraget.
Generella statsbidrag	Bidrag från staten utan villkor Generella statsbidrag redovisas under posten <i>Generella statsbidrag och utjämning</i> . Detta innebär att generella statsbidrag fördelas av Umeå kommunfullmäktige i samband med beslut om drifts- och investeringsbudget för kommande år.
Riktade statsbidrag	Bidrag från staten med villkor Riktade statsbidrag redovisas som en post under <i>Verksamhetens intäkter</i> . Detta innebär att riktade statsbidrag ingår i verksamhetens nettokostnader och är utöver tilldelade medel från kommunfullmäktige.
Hantering av	Med hantering av riktade statsbidrag menas i detta dokument en process i vilken följande moment ingår: Bevaka, bedöma, rekvirera, fördela, följa upp, återrapportera och återbetala samt överklaga beslut om det aktuella statsbidraget.

Principiell roll- och ansvarsfördelning

- Nämnd¹ ansvarar för att den kommunövergripande riktlinjen för hantering av riktade statsbidrag följs. Nämnderna kan vid behov skapa egna skriftliga rutiner för att säkerställa att bevakning, ansökan och återrapportering av statsbidrag sker i enlighet med den kommunövergripande riktlinjen.
- Nämnd har ansvar för att hantera riktade statsbidrag som endast berör den egna nämnden. Nämnderna kan med fördel delegera hanteringen av statsbidragen.
- En nämnd kan ha samordningsansvar för hanteringen av riktade statsbidrag inom ett verksamhetsområde som berör flera nämnder. Nämnden kan med fördel delegera samordningsansvaret.
- En nämnd med samordningsansvar ska hantera riktade statsbidrag i samverkan med övriga berörda nämnder. Samtliga berörda nämnder ska komma överens om moment såsom bedömning och fördelning mellan nämnder samt övriga moment som inte är av administrativ karaktär.
- Nämnd har ansvar för att hantera riktade statsbidrag som berör den egna nämnden och extern part. Nämnderna kan med fördel delegera hanteringen av statsbidragen. Nämnden ansvarar för att skriftligen komma överens med extern part om moment såsom bedömning och fördelning samt övriga moment som inte är av administrativ karaktär.

¹ innefattar även kommunstyrelsen som nämnd

Krav på hantering av riktade statsbidrag

1. Bevakning

Respektive nämnd har ansvar för att bevaka utlysningar om riktade statsbidrag inom nämndens ansvarsområde (samt inom de utgifts- och politikområden som ligger inom nämndens befintliga eller potentiella grunduppdrag). Sådan bevakning bör innefatta både tillkomst och bortfall av riktade statsbidrag. Nämnderna kan med fördel delegera sådan bevakning av riktade statsbidrag till förvaltningschef eller annan tjänsteperson. Om nämnden delegerar bevakning bör delegat informera nämnden om väsentliga förändringar (tillkomst/bortfall av riktade statsbidrag) när hen får kännedom om att väsentliga förändringar aviserats.

Nämnd har ansvar för att inom ramen för årlig planerings- och uppföljningsprocess informera kommunstyrelsen om väsentliga förändringar avseende riktade statsbidrag som nämnden fått kännedom om.

2. Bedömning

Respektive nämnd har ansvar för att bedöma om utlysta riktade statsbidrag ska rekvideras. Vid sådan bedömning bör nämnden bedöma om de medel nämnden kan rekquirera genom det riktade statsbidraget är tillräckliga för att tillgodose de krav på prestation, administration och återrapportering som åläggs nämnden vid beviljad rekvisering.

Nämnd ansvarar för att säkerställa en medvetenhet om vilka möjligheter och åtaganden som statsbidraget medför. Statsbidrag som bedöms medföra väsentlig ambitionshöjning eller varaktig kostnadsökning ska särskilt beaktas.

Vid bedömning ska även dialog med eventuella andra nämnder som bedöms ha möjlighet att rekquirera ett specifikt riktat statsbidrag genomföras. Vid dialog ska frågan om vilken nämnd (om flera nämnder kan söka) som har samordningsansvar för hantering och rekvisering av statsbidraget för kommunens räkning avgöras.

3. Rekvisering

Efter bedömning och eventuell dialog med andra berörda nämnder har den nämnd som utsetts som samordningsansvarig nämnd ansvar för att rekvisering sker.

Nämnderna kan med fördel delegera rekvisering och vidare hantering av riktade statsbidrag. Respektive nämnd behöver i så fall säkerställa att nämndens delegationsordning innehåller delegation avseende ansökan eller rekvisition av riktade statsbidrag om beslut om ansökan ska fattas av tjänsteperson. Beslut enligt delegation om att ansöka/rekquirera eller inte söka ett statsbidrag ska meddelas nämnden, beslutet ska motiveras.

Statsbidrag som kräver åtaganden utöver ordinarie verksamhet ska beslutas av nämnd om inte frågan om rekvisering av specifikt riktat statsbidrag delegerats från nämnd till tjänsteperson.

4. Fördelning

Vid fördelning av riktat statsbidrag mellan flera nämnder ska förslag till fördelningsnyckel upparbetas i dialog mellan berörda nämnder. Förslag till fördelning ska dokumenteras skriftligt och innehålla motivering till vald fördelning.

Förslag till fördelning ska fastställas av berörda nämnder.

Kommunstyrelsen har ansvar för att, om behov bedöms föreligga, besluta om samordningsansvar och/eller fördelning av riktade statsbidrag som berör flera nämnder i de fall berörda nämnder ej kan komma överens om samordningsansvar eller fördelning mellan berörda nämnder.

5. Redovisning/bokföring

Nämnderna ansvarar för att redovisa statsbidrag på ett korrekt sätt enligt god redovisningssed och anvisning från Stadsledningskontoret.

6. Genomförande av prestation enligt villkor

Den/de nämnder som är mottagare av medel från ett riktat statsbidrag ansvarar för att prestation och övriga villkor som förknippas med det riktade statsbidraget tillgodoses.

För de statsbidrag som kräver en utökad organisation eller särskilda kostnadsökningar ska en separat handlingsplan redogöra för hur prestationen ska utföras och hur övriga villkor som förknippas med det riktade statsbidraget tillgodoses. I planen ska det framgå hur eventuella återbetalningskrav ska fördelas (se även punkt 8 nedan).

Handlingsplanen ska anmälas till den/de nämnder som ansvarar för att prestation genomförs och villkor efterlevs.

7. Återrapportering

Nämnderna återrapporterar nyttjande av medel och prestationskrav för de statsbidrag nämnden rekviderat på ett korrekt sätt till ansvariga myndigheter i enlighet med de villkor som följer med det riktade statsbidraget.

Under året ska en fortlöpande återrapportering avseende nämndens nyttjande av riktade statsbidrag ske från nämndens förvaltning till nämnden i lämplig omfattning. Om förvaltning identifierar att villkor/prestationskrav riskerar att ej tillgodoses ska nämnden informeras så tidigt som möjligt. Om nämnd får indikation på att villkor/prestationskrav ej kommer att tillgodoses och det därmed uppstår risk för återbetalning ska nämnd informera kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder.

Utöver den löpande rapporteringen ska en mer omfattande återrapportering till nämnd ske en gång per år. Årlig återrapportering ska innefatta:

- En sammanställning över de riktade statsbidrag nämnden nyttjat, omfattning av de medel nämnden rekviderat och beviljats per statsbidrag samt uppgift om ev återbetalning till följd av att nämnden ej uppfyllt statsbidragets villkor.

Denna sammanställning ska behandlas i samband med nämndens rapport för tertial 3.

Protokollsutdrag och sammanställning ska vidare rapporteras till kommunstyrelsen i samband med att nämnden överlämnar rapport för tertial 3 till kommunstyrelsen.

8. Återbetalning

Om prestation ej tillgodoses har respektive nämnd ansvar för att hantera ev återbetalning av riktade statsbidrag som endast berör den egna nämnden. Om riktat statsbidrag fördelats till flera nämnder och en/eller flera nämnder ej uppfyller prestationskrav och krav på återbetalning därmed uppstår för det riktade statsbidraget i sin helhet ska den/de nämnder som ej tillgodosett villkor/prestationskrav stå för återbetalningskravet.

Revidering av riktlinjerna

Denna riktlinjes aktualitet och relevans prövas kontinuerligt i enlighet med Umeå kommuns Riktlinje för styrande dokument. Om aktualitets- och relevansprövning påvisar behov av revidering tillställs denna bedömning kommunstyrelsen för beslut om att riktlinjen ska revideras. Förslag till revidering bereds och tillställs därefter kommunstyrelsen för fastställande.

Relaterade styrdokument

Riktlinje för God ekonomisk hushållning

Riktlinje för planeringsprocess

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

§ 41

Diarienum: SK-2026/00276

Yttrande över internremiss - Riktlinje för hantering av riktade statsbidrag - KS-2026/00271**Arbetsutskottets beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden förslås besluta

-att godkänna förslag till yttrande över riktlinje för riktade statsbidrag enligt nedan.

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar

-att godkänna förslag till yttrande över riktlinje för riktade statsbidrag enligt nedan.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun saknar i dagsläget politiskt fastställd styrning för hantering av riktade statsbidrag. Avsaknaden av gemensamma principer och tydlig ansvars- och rollfördelning försvårar såväl nämndernas arbete som kommunens samlade överblick och styrning inom området.

Mot denna bakgrund beslutade kommunstyrelsen den 17 mars 2026 att ge stadsledningskontoret i uppdrag att bereda förslag till riktlinje för hantering av riktade statsbidrag. Stadsledningskontoret har därefter tagit fram ett förslag till riktlinje som kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott har beslutat att skicka ut på remiss till kommunens nämnder.

Nämnderna ska inkomma med skriftligt remissyttrande till kommunstyrelsen senast 1 september 2026.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

Yttrande

Nämnden ser positivt på förslaget till riktlinje för hantering av riktade statsbidrag. Förslaget utgör ett viktigt steg mot ökad tydlighet, bättre intern styrning och förbättrad samordning inom kommunen vid hantering av riktade statsbidrag.

Riktlinjen normerar hanteringen av riktade statsbidrag men i bakgrunden finns beskrivningar kring generella statsbidrag. Nämnden upplever att det finns en otydlighet kring hanteringen av de generellt "riktade" statsbidragen som beskrivs. De senaste åren har staten tilldelat kommunerna statsbidrag som redovisningsmässigt klassificeras som generella statsbidrag exempelvis skolmiljarden, medel för att mildra effekterna av inflationen, digitala nationella prov. Dessa medel har erhållits från Skolverket och kommunstyrelsens näringslivs- och arbetsutskott har fattat beslut om fördelningen mellan skolnämnderna i de fall bidraget berört båda nämnderna. De har alltså inte fördelats till nämnderna i samband med beslut om drifts- och investeringsbudget för kommande år utan har hanterats i särskild ordning. I den föreslagna riktlinjens bakgrundsbeskrivning av generella statsbidrag och under avsnittet begrepp och definitioner bör det tydliggöras hur de generellt "riktade" bidragen ska hanteras eller i vart fall kompletteras med att de hanteras i särskild ordning.

Nämnden delar bedömningen att avsaknaden av politiskt fastställd styrning har försvårat ansvarsfördelning, gränsdragning och helhetsbedömning av riktade statsbidrag, särskilt i de fall bidrag berör flera nämnder med olika förvaltningar. Den föreslagna riktlinjen skapar gemensamma principer och normerar centrala moment såsom bevakning, bedömning, rekvisering, fördelning, uppföljning och återrapportering, vilket bedöms minska administrativa risker och öka spårbarhet och transparens.

Under första punkten i avsnittet *Principiell roll- och ansvarsfördelning* står att nämnderna kan skapa skriftliga rutiner. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden vill poängtera att rutiner inte fastställs av nämnd, detta i enlighet med *Riktlinje för styrande dokument* (KS-2023/00155). "Nämnderna" bör därmed ersättas med "Förvaltningarna".

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

Nämnden vill framhålla vikten av att i tillämpningen av den föreslagna riktlinjen möjliggöra delegation i samtliga delar av processen. Detta ligger då i linje med beskrivningen av hantering i avsnittet *Principiell roll- och ansvarsfördelning*. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden anser därför att samtliga delar i avsnittet *Krav på hantering av riktade statsbidrag* bör omfattas av delegeringsmöjlighet, då de ingår i begreppet hantering.

För att tydliggöra detta bör punkt 2 (Bedömning) och punkt 4 (Fördelning) kompletteras med en skrivning om att dessa delar med fördel kan delegeras. Detta skulle möjliggöra en effektiv och ändamålsenlig hantering utan tidsfördröjning vilket dessutom minskar risken för att statsbidrag går förlorade på grund av förlängd handläggningstid.

Vidare ser nämnden behov av förtydliganden kring återrapportering. Det bör tydliggöras och sättas en gräns för hur stor avvikelsen ska vara när information ska lämnas till kommunstyrelsen samt på vilket sätt detta ska ske. Nämnden vill även skicka med att det med fördel kan framgå av anvisningarna att återrapportering ska inkluderas i tertialuppföljning 3 (T3), för att säkerställa en enhetlig och systematisk uppföljning. Samtidigt vill nämnden framhålla att riktlinjen kommer att ställa ökade krav på samordning, dialog och uppföljning, vilket förutsätter ändamålsenliga stödprocesser och administrativa resurser.

Sammanfattningsvis bedömer nämnden att förslaget till riktlinje, med ovanstående förtydliganden och kompletteringar, utgör en väl avvägd och nödvändig grund för en mer strukturerad, samordnad och transparent hantering av riktade statsbidrag inom Umeå kommun.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Protokollsutdrag KS

Bilaga 2: Remissutgåva riktlinje hantering av statsbidrag

Beredningsansvarig

Sofia Öberg, ekonomichef

Beslutet ska skickas tillksdiarium@umea.se senast 1 september 2026, ange dnr KS-2026/00271

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag och finner att arbetsutskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Tjänsteskrivelse

2026-05-26

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämndens
arbetsutskott

Diarienumr: SK-2026/00388

Utseende av verksamhetschef för elevhälsan inom gymnasieskolan

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att utse Lina Lindström till verksamhetschef för elevhälsan.

Ärendebeskrivning

I enlighet med Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) samt Patientsäkerhetslagen (2010:659) utser gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden verksamhetschef för elevhälsan.

I Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) 4 kap. framgår att: 2 § Där det bedrivs hälso- och sjukvårdsverksamhet ska det finnas någon som svarar för verksamheten (verksamhetschef). Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om ansvar och uppgifter för verksamhetschefen.

I Patientsäkerhetslagen (2010:659) 2 kap. framgår att: 1 § Den som avser att bedriva verksamhet som omfattas av Inspektionen för vård och omsorgs tillsyn enligt denna lag ska anmäla detta till inspektionen senast en månad innan verksamheten påbörjas. Lag (2012:957).

2 § Om verksamheten helt eller till väsentlig del förändras eller flyttas, ska detta anmälas till Inspektionen för vård och omsorg inom en månad efter genomförandet. Om verksamheten läggs ned, ska det snarast anmälas till inspektionen. Lag (2012:957).

Beredningsansvarig

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Beslutet ska skickas till

Lina Lindström, lina.lindstrom@umea.se

2 av 2

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2026/00388

Nicklas Wallmark
utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör

Tjänsteskrivelse

2026-05-07

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämndens
arbetsutskott

Diarienummer: SK-2026/00237

Översyn av styrdokument våren 2026 – Aktualitets- och relevansprövning

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att:

- riktlinje för studier vid folkhögskola för elever under 18 år revideras
- kompetensförsörjningsplan 2023-2025 revideras
- plan för samhällsorientering för nyanlända i Umeå kommun revideras och ersätts av en riktlinje
- resursfördelningsmodell med avseende på studiehandledning på modersmål upphävs
- riktlinje för personuppgiftsincidenthantering förlängs

Ärendebeskrivning

I enlighet med riktlinjen för styrdokument som fastställdes av kommunstyrelsen i januari 2024 ska styrdokument regelbundet ses över. Detta kallas för aktualitets- och relevansprövning och ska ske minst en gång per mandatperiod. Syftet med prövningen är att utvärdera dokumentens effekt och undersöka ifall dokumentet fortfarande behövs alternativt behöver revideras. Utgångspunkten är att verksamheten enbart ska upprätta de styrdokument som behövs.

Det är det politiska organ som beslutade om dokumentet som ska fatta beslut om det ska förlängas, revideras eller upphävas. För att skapa bättre överblick lyfts flera dokument vid ett och samma tillfälle.

Vanliga orsaker till att dokument upphävs eller revideras är förändrad lagstiftning, förändrad omvärld eller att frågorna har uppgått eller infogats i annan styrning. Det är inte en värdering av området i sig. Se bilaga 1 för en sammanställning av anledning till föreslagna beslut.

Det har gjorts en bakgrundsanalys till aktuella styrdokument. Dessa är samlade i bilaga 2, men är inte föremål för politiska beslut i dagsläget utan hanteras separat i framtida beslutsärenden.

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2026/00237

Styrdokument som har beslutats tidigare under innevarande mandatperiod och som inte berörs av detta beslut bifogas inte, men finns inkluderade i sammanställningen i bilaga 1 för överskådlighetens skull.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Sammanställning prövning av styrdokument vt 2026

Bilaga 2: Bakgrundsanalyser

Beredningsansvarig

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Cathrin Backman Löfgren, utbildningsstrateg

Åza Hortell, utbildningsstrateg

Beslutet ska skickas till

Berörda handläggare för aktuella styrdokument

Nicklas Wallmark
utbildning- och arbetsmarknadsdirektör

Stina Andersson
kanslichef

Aktualitets- och relevansprövning av styrande dokument

Styrande dokument som föreslås;

1. revideras
2. upphävas
3. förlängas

1. Föreslås revideras

Styrdokument	Beslutsår	Dnr	Kommentar	Sidnr i bilaga 2
Riktlinjer för studier vid folkhögskola för elever under 18 år	2022	SK-2022/00206	Revidering bedöms nödvändig för att förtydliga nuvarande styrning avseende handläggningen.	1-2
Kompetensförsörjningsplan 2023-2025	2022	SK-2022/00303	Beslutsärende GVN 2026-06-17.	Se underlag i aktuellt ärende
Plan för samhällsorientering för nyanlända i Umeå kommun	2011	STO116/2011	Revidering bedöms nödvändig för att möta förändrad lagstiftning på området och bör enligt riktlinje för styrande dokument (KS-2023/00155) ersättas av en riktlinje.	3-4

2. Föreslås upphävas

Styrdokument	Beslutsår	Dnr	Kommentar	Sidnr i bilaga 2
Resursfördelningsmodell med avseende studiehandledning på modersmål	2020	SK-2020/00311	Styrdokumentet bör upphävas då behovet av styrning är införlivat i den nya resursfördelningsmodell gymnasieskola SK-2024/00246.	5-6

3. Föreslås förlängas

Styrdokument	Beslutsår	Dnr	Kommentar	Sidnr i bilaga 2
Riktlinjer för personuppgiftsincidenthantering	2018	SK-2018/00522	Behov av redaktionella ändringar finns. Bör dock invänta KS-revidering.	7-8

Övriga styrande dokument, beslutade av gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, som har tagits fram alternativt reviderats under pågående mandatperiod och som därför inte omfattas av denna aktualitets- och relevansprövning.

Styrdokument	Beslutsår	Dnr	Kommentar
Handlingsplan för insatser att nå dem i kommunen som har rätt till utbildning inom SFI samt motivera dem att delta i utbildningen	2026		Antagen 2026-04-22
Delegationsordning för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	2024	SK-2024/00294	Reviderad 2025-12-17
Riktlinjer för skolskjuts – anpassad gymnasieskola	2026	SK-2026/00766	Antagen 2026-03-18
Resursfördelningsmodell gymnasieskola	2018	SK-2024/00246	Reviderad 2024-05-22

Huvudmannaplan för introduktionsprogrammen	2025	SK-2024/00634	Antagen 2025-02-19
Regler för ansökan om elevresor och inackorderingstillägg för Umeå kommuns gymnasie-elever	2023	SK-2025/00295	Reviderad 2025-05-21
Integrationspolicy	2019	SK-2018/00270	Revideringsprocess initierades av KF 2025-11-24 §254 följt av GVN 2026-05-20. GVN är dokumentägare men dokumentet antas av KF.

Aktualitets och relevansprövning av riktlinje för studier vid folkhögskola för elever under 18 år

Bakgrund

Nuvarande riktlinje för studier vid folkhögskola för elever under 18 år antogs av nämnden 2022-05-25.

Folkhögskolor erbjuder utbildningsmöjligheter för elever i gymnasieåldern, och vissa ungdomar önskar gå i denna skolform som ett alternativ till den ordinarie gymnasieskolans introduktionsprogram. Folkhögskolornas verksamhet finansieras i huvudsak genom statliga bidrag som är avsedda för myndiga personer. För elever som ännu inte fyllt 18 år utgår däremot inget statsbidrag. I dessa fall kan elevens hemkommun ersätta folkhögskolan för kostnaden för utbildningsplatsen. Riktlinjen syftar till att säkerställa en likvärdig hantering samt tydliggöra beslutsgrunderna för bekostande av utbildningsplats på folkhögskola för enskilda elever under 18 år.

Nuläge

Riktlinjen tillämpas i de fall elever som har påbörjat introduktionsprogrammet, på grund av synnerliga skäl, önskar byta till studier vid folkhögskola. Riktlinjen ska användas av såväl nuvarande verksamhet som förvaltningen i handläggning av sådana ärenden.

Utvärdering av riktlinjen för studier vid folkhögskola för elever under 18 år

Riktlinjen har i huvudsak fungerat väl i sin nuvarande utformning. Det har dock identifierats ett behov av revidering i syfte att ytterligare förtydliga processens olika steg samt ansvarsfördelningen mellan berörda funktioner och roller. En uppdaterad riktlinje bedöms bidra till ökad tydlighet, stärkt rättssäkerhet och en mer likvärdig hantering av ärenden, samt fungera som ett tydligare stöd och vägledning i handläggningen.

Framtida styrning

Det finns fortsatt behov av en riktlinje för att säkerställa en enhetlig och rättssäker handläggning av ärenden som rör bekostande av utbildningsplats på folkhögskola för elever under 18 år. Riktlinjen utgör ett viktigt styrdokument för beslutsfattande i individärenden.

Resurser

En revidering av riktlinjen bedöms inte medföra några konsekvenser för nuvarande resursanvändning. Syftet med revideringen är att förtydliga ansvarsfördelning och tillämpning.

Intressenter

Berörda intressenter är ansvarig rektor för introduktionsprogrammet samt förvaltningen.

Sammanfattning

Riktlinjen är fortsatt aktuell och relevant. En revidering bedöms nödvändig för att komplettera och förtydliga nuvarande riktlinje med detaljer som avser handläggning av de ärenden som omfattas av dokumentet.

Handläggare: Therése Swärd, ledningskoordinator

Aktualitets- och relevansprövning av plan för samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare

Bakgrund

Enligt 8 § förordning (2010:1138) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare ska kommunen ha en plan för samhällsorienteringen där innehåll och omfattning anges.

Den nuvarande planen för verksamheten beslutades av gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden under 2011 (dnr ST0116/2011). Den 1 januari 2018 genomfördes lagändringar på området som innebar att förutsättningarna för samhällsorienteringen förändrades, vilket gör att den gamla planen utgår från ett föråldrat rättsläge.

När planen antogs 2011 bedrevs samhällsorienteringen som ett regionalt samarbete inom Umeåregionen (omfattande Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Umeå, Vindeln och Vännäs). Detta regionala samarbete existerar inte längre i den formen, utan Umeå kommun har i dag ett eget, självständigt ansvar för uppdraget.

I takt med ändrade lagkrav har praktiska justeringar löpande gjorts i verksamheten. Med denna aktualitets- och relevansprövning tas nästa steg för att revidera och aktualisera styrningen i enlighet med Umeå kommuns styrdokumentstruktur

Nuläge

De senaste åren har demografin för målgruppen förändrats drastiskt. Den tidigare planen var dimensionerad för stora, modersmålsbaserade dialoggrupper. I dag är antalet individer per enskilt språkområde betydligt mindre och mer utspritt. Detta medför att det traditionella upplägget med fasta, fysiska språkgrupper på plats inte längre är organisatoriskt eller ekonomiskt genomförbart.

Det finns även en stor diskrepans i utbildningens omfattning: den gamla planen föreskriver en basutbildning på totalt 60 timmar under 3–4 veckor. Den nuvarande lagstiftningen kräver att samhällsorienteringen ska omfatta minst 100 timmar. Detta innebär att verksamheten i praktiken redan har tvingats frångå den gamla planens ramar för att uppfylla gällande lagkrav.

Utvärdering av tidigare styrning

Planen har historiskt sett använts för att genomföra det lagstadgade uppdraget på ett likvärdigt sätt för alla deltagare. Innehållet i verksamheten regleras i förordningens 3 § och nämnden följer denna reglering vid genomförandet. Den tidigare planen har dock slutat fungera som ett ändamålsenligt styrverktyg eftersom den inte speglar nuvarande lagkrav, volymer eller organisatoriska förutsättningar.

Framtida styrning

Målgruppens demografi styr till stor del hur verksamheten praktiskt kan genomföras, medan innehållet styrs av förordningstexten. Förvaltningen följer utvecklingen och justerar verksamheten efter behov.

Den framtida styrningen behöver ta höjd för en föränderlig demografi och säkerställa flexibilitet i genomförandet, samtidigt som förordningens krav på minst 100 timmar uppfylls. Styret behöver anpassas efter dagens digitala och organisatoriska förutsättningar. Syftet är att säkerställa en rättssäker, likvärdig och ändamålsenlig insats.

Resurser

Arbetet med att revidera styrningen och anpassa verksamheten rymms inom befintlig ekonomisk ram.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis visar aktualitets- och relevansprövningen att den nuvarande planen från 2011 är föråldrad vad gäller laghänvisningar, timomfattning och organisatorisk form.

Revidering bedöms nödvändig för att möta förändrad lagstiftning på området.

Det som i lagstiftningen benämns som en plan motsvarar i Umeå kommuns struktur för styrande dokument (KS-2023/00155) nivån för en riktlinje. För att följa kommunens interna dokumentstruktur kommer detta dokument därför att hanteras som ett sådant vid revideringen.

Handläggare: Anna Persson och Åza Hortell, utbildningsstrateger

Aktualitets och relevansprövning av resursfördelningsmodell med avseende studiehandledning på modersmål

Bakgrund

Resursfördelningsmodell med avseende studiehandledning på modersmål antogs av nämnden 2020-06-17 och trädde i kraft 2020-07-01. Modellen har tydliggjort fördelningen av budgeterade resurser för studiehandledning på modersmål.

Nuläge

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har i maj 2024 fattat beslut (SK-2024/00246) om ny resursfördelningsmodell gymnasieskola. Den nya modellen har införlivat styrningen avseende studiehandledning på modersmål. Utöver beslut om ny resursfördelningsmodell har tidigare utbildningsförvaltningen delats upp i två funktionella förvaltningar, för- och grundskoleförvaltningen och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen. Avtal har därefter tecknats mellan förvaltningarna avseende nyttjande och finansiering av kompetenscentrum för flerspråkighet, vilket för Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens del innefattar bland annat studiehandledning på modersmål.

Framtida styrning

Styrdokumentet är inte längre behövligt med anledning av att beslut om ny resursfördelningsmodell gymnasieskola har beslutats av nämnden i maj 2024 vilket tydliggör fördelning av budgeterade resurser för studiehandledning på modersmål.

Resurser

Kostnaden för studiehandledning på modersmål ingår i den befintliga undervisningsresursen.

Intressenter

Kommunala och fristående gymnasieskolor. Dialog har skett med fristående aktörer inför beslut om ny resursfördelningsmodell gymnasieskola.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis föreslås att resursfördelningsmodell med avseende studiehandledning på modersmål upphävs, eftersom den ersatts av ny resursfördelningsmodell gymnasieskola SK-2024/00246.

Handläggare: Sofia Öberg, ekonomichef gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen

Aktualitets och relevansprövning av riktlinje för personuppgiftsincidenthantering

Bakgrund

Riktlinjen för personuppgiftsincidenthantering antogs av nämnden 2018-10-24 (SK-2018/00522), men är ett centralt framtaget dokument som har beslutats i respektive nämnd för att säkerställa att personuppgiftsansvarig (PUA) uppfyller sitt lagstadgade ansvar enligt GDPR artikel 5.2.

Nuläge

Sedan riktlinjen antogs har digitaliseringen i samhället ökat, vilket innebär att förvaltningen behöver hantera en större mängd digitala personuppgifter i olika system som gör att behovet av tydliga och uppdaterade styrande dokument inom detta område är därför ännu större idag.

Efter genomförd utredning har det nu också klargjorts att riktlinjen inte ska vara kommunövergripande utan att ansvaret för ett eget styrdokument ligger på respektive nämnd. Förvaltningen har i dagsläget rutiner för incidenthantering som kompletterar denna riktlinje i det dagliga arbetet. Kommunstyrelsen (KS) planerar att revidera sin riktlinje framöver, vilket kan utgöra vägledning för Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, men tidpunkten för den centrala revideringen är inte fastställd i dagsläget.

Den nuvarande riktlinjen innehåller inaktuella begrepp, däribland hänvisningar till "Datainspektionen" istället för myndighetens nuvarande namn "Integritetsskyddsmyndigheten (IMY)". Med anledning av den ökade digitaliseringen, behovet av att flytta dokumentansvaret från DSO samt förekomsten av inaktuella begrepp, finns det sammantaget ett behov av att revidera riktlinjen.

Utvärdering av styrdokumentet *Riktlinje för personuppgiftsincidenthantering*

Riktlinjen har fungerat som en grund för förvaltningens rutiner och arbetet med att hantera personuppgiftsincidenter. Syftet med dokumentet uppfylls då det tillsammans med

förvaltningens rutiner har skapat en nödvändig struktur för hur avvikelser och incidenter ska fångas upp, bedömas och dokumenteras inom förvaltningens olika verksamheter.

Framtida styrning

Riktlinjen utgör ett viktigt styrdokument för att uppfylla rättsliga krav som tydliggör nämndens ansvar som personuppgiftsansvarig (PUA) och bedöms nödvändig även fortsättningsvis.

För att göra framtida styrning mer ändamålsenlig krävs dock en revidering där dokumentansvaret korrigeras. Ansvarig roll bör flyttas från Dataskyddsombudet (DSO) till en funktion inom förvaltningen för att säkerställa DSO:s oberoende roll som granskare. Begreppet "Datainspektionen" bör samtidigt ersättas med "tillsynsmyndigheten" för att säkra dokumentet mot eventuella framtida namnbyten. Rekommendationen är att invänta KS reviderade version för att använda den som vägledning innan förvaltningens slutliga revidering sker, i syfte att sträva efter en enhetlighet inom kommunen.

Resurser

En revidering av riktlinjen bedöms inte medföra några konsekvenser för nuvarande resursanvändning.

Intressenter

Riktlinjen berör den personal inom förvaltningen som hanterar personuppgifter. Samverkan och dialog sker vid behov med KS och DSO för rådgivning och säkerställa enhetlighet.

Sammanfattning

Riktlinjen är fortsatt juridiskt nödvändig men kräver en revidering av redaktionell och organisatorisk karaktär för att vara helt aktuell. Förslag är att nuvarande riktlinje förlängs i sitt befintliga skick, och att en revidering genomförs efter att Kommunstyrelsens reviderade version är antagen, för att på så sätt sträva mot en enhetlighet inom hela kommunen.

Handläggare: Jörgen Markström och Sabine Norling, personuppgiftskoordinatorer

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

§ 43

Diariernr: SK-2026/00237

Översyn av styrdokument våren 2026 - Aktualitets- och relevansprövning**Arbetsutskottets beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslås besluta att:

- riktlinje för studier vid folkhögskola för elever under 18 år revideras
- kompetensförsörjningsplan 2023-2025 revideras
- plan för samhällsorientering för nyanlända i Umeå kommun revideras och ersätts av en riktlinje
- resursfördelningsmodell med avseende på studiehundledning på modersmål upphävs
- riktlinje för personuppgiftsincidenthantering förlängs

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att:

- riktlinje för studier vid folkhögskola för elever under 18 år revideras
- kompetensförsörjningsplan 2023-2025 revideras
- plan för samhällsorientering för nyanlända i Umeå kommun revideras och ersätts av en riktlinje
- resursfördelningsmodell med avseende på studiehundledning på modersmål upphävs
- riktlinje för personuppgiftsincidenthantering förlängs

Ärendebeskrivning

I enlighet med riktlinjen för styrdokument som fastställdes av kommunstyrelsen i januari 2024 ska styrdokument regelbundet ses över. Detta kallas för aktualitets- och relevansprövning och ska ske minst en gång per mandatperiod. Syftet med prövningen är att utvärdera dokumentens effekt och undersöka ifall dokumentet fortfarande behövs

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

alternativt behöver revideras. Utgångspunkten är att verksamheten enbart ska upprätta de styrdokument som behövs.

Det är det politiska organ som beslutade om dokumentet som ska fatta beslut om det ska förlängas, revideras eller upphävas. För att skapa bättre överblick lyfts flera dokument vid ett och samma tillfälle.

Vanliga orsaker till att dokument upphävs eller revideras är förändrad lagstiftning, förändrad omvärld eller att frågorna har uppgått eller infogats i annan styrning. Det är inte en värdering av området i sig. Se bilaga 1 för en sammanställning av anledning till föreslagna beslut.

Det har gjorts en bakgrundsanalys till aktuella styrdokument. Dessa är samlade i bilaga 2, men är inte föremål för politiska beslut i dagsläget utan hanteras separat i framtida beslutsärenden.

Styrdokument som har beslutats tidigare under innevarande mandatperiod och som inte berörs av detta beslut bifogas inte, men finns inkluderade i sammanställningen i bilaga 1 för överskådlighetens skull.

Beslutsunderlag

Bilaga 1: Sammanställning prövning av styrdokument vt 2026

Bilaga 2: Bakgrundsanalyser

Beredningsansvarig

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Cathrin Backman Löfgren, utbildningsstrateg

Åza Hortell, utbildningsstrateg

Beslutet ska skickas till

Berörda handläggare för aktuella styrdokument

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag och finner att arbetsutskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Tjänsteskrivelse

2026-05-22

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämndens
arbetsutskott

Diarienum: SK-2026/00312

**Sammanträdesplan 2027 inklusive datum för
budgetupptakt****Förslag till beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att fastställa sammanträdesplan för 2027 inklusive datum för budgetupptakt enligt bilaga.

Ärendebeskrivning

Förslag till sammanträdestider för arbetsutskott och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd 2027 har tagits fram med utgångspunkt i centrala planeringsdirektiv samt kommunens övergripande årshjul för styrning och uppföljning. Vid planeringen har särskild hänsyn tagits till kommunfullmäktiges sammanträden samt budget- och uppföljningsprocesser. Vidare har hänsyn tagits till helgdagar och semesterperioder.

Ett tidigt fastställande av datum för budgetupptakt skapar förutsättningar för långsiktig planering och god framförhållning för såväl förtroendevalda som förvaltning, vilket säkerställer god närvaro och underlättar planering av interna arbetsprocesser. Detta bidrar till en effektiv och strukturerad beredning av nämndens budgetarbete.

Beslutsunderlag

Bilaga: Sammanträdesplan 2027 för arbetsutskott och nämnd

Beredningsansvarig

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Beslutet ska skickas till

KS diarium

Andreas Moberg, kommunikatör

Sara Nordström, styrning och samordning

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2026/00312

Nicklas Wallmark
utbildning- och arbetsmarknadsdirektör

Stina Andersson
kanslichef

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, sammanträdestider 2027 - förslag

Beredning	AU	GVN
Datum	Datum	Datum
		27 jan
	3 feb	17 feb
	3 mars	17 mars
	7 april	21 april
	5 maj	19 maj
	2 juni	16 juni
	8 sept	22 sept
	6 okt	20 okt
	27 okt	17 nov
	1 dec	15 dec

GVN, onsdagar med början kl. 09:00

AU, onsdagar med början kl. 08:30

Beredning beslutas i samråd med presidiet

Nämndens budgetupptakt inför 2028, 1 september

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

§ 44

Diariernr: SK-2026/00312

Sammanträdesplan 2027 inklusive datum för budgetupptakt**Arbetsutskottets beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslås besluta att fastställa sammanträdesplan för 2027 inklusive datum för budgetupptakt enligt bilaga.

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att fastställa sammanträdesplan för 2027 inklusive datum för budgetupptakt enligt bilaga.

Ärendebeskrivning

Förslag till sammanträdestider för arbetsutskott och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd 2027 har tagits fram med utgångspunkt i centrala planeringsdirektiv samt kommunens övergripande årshjul för styrning och uppföljning. Vid planeringen har särskild hänsyn tagits till kommunfullmäktiges sammanträden samt budget- och uppföljningsprocesser. Vidare har hänsyn tagits till helgdagar och semesterperioder.

Ett tidigt fastställande av datum för budgetupptakt skapar förutsättningar för långsiktig planering och god framförhållning för såväl förtroendevalda som förvaltning, vilket säkerställer god närvaro och underlättar planering av interna arbetsprocesser. Detta bidrar till en effektiv och strukturerad beredning av nämndens budgetarbete.

Beslutsunderlag

Bilaga: Sammanträdesplan 2027 för arbetsutskott och nämnd

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

Beredningsansvarig

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Beslutet ska skickas till

KS diarium

Andreas Moberg, kommunikatör

Sara Nordström, styrning och samordning

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag och finner att arbetsutskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Tjänsteskrivelse

2026-05-26

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämndens
arbetsutskott

Diarienummer: SK-2026/00280

Umeå kommunala gymnasieskola - Programutbud läsåret 2027/2028

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar

-att ställa sig bakom förslag till programutbud för läsåret 2027/2028.

Ärendebeskrivning

Förslaget utgår från ambitionen att Umeå Gymnasieskola ska erbjuda ett brett programutbud som utgår ifrån planering och dimensionering av utbildningsplatser i Umeåregionen i enlighet med samverkansavtalet såväl som elevernas önskemål samt ekonomiska och organisatoriska förutsättningar.

Då det är elevernas val som styr vilket programutbud som slutligen kommer att erbjudas kan det faktiska programutbudet och antalet organisationsplatser som erbjuds efter gymnasievalsperiodens utgång komma att förändras. Beslut om justering av beslutad programorganisation är genom den fastställda delegationsordningen delegerat till utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör.

Beslutsunderlag

Bilaga: Programutbud 2027/2028

Beredningsansvarig

Stina Andersson, kanslichef

Nicklas Wallmark
utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör

PROGRAMUTBUD UMEÅS KOMMUNALA GYMNASIESKOLOR 2027/2028*

DRAGONSKOLAN

Bygg- och anläggningsprogrammet	64
Barn- och fritidsprogrammet (endast lärling)	18
El- och energiprogrammet	64
Ekonomiprogrammet	64
Fordons- och transportprogrammet (endast lärling)	16
Frisör- och stylistprogrammet	32
Hotell- och turismprogrammet (endast lärling)	16
Industri tekniska programmet (även lärling)	30
Restaurang- och livsmedelsprogrammet (endast lärling)	16
Samhällsvetenskapsprogrammet	96
Teknikprogrammet	64
VVS- och fastighetsprogrammet	16
Vård- och omsorgsprogrammet (även som lärling)	56

Introduktionsprogram

FORSLUNDAGYMNASIET

Bygg- och anläggningsprogrammet	24
Naturbruksprogrammet	58

Introduktionsprogram

MAJA BESKOWGYMNASIET

Ekonomiprogrammet	32
Naturvetenskapsprogrammet	20
Naturvetenskapsprogrammet, spetsutbildning	12
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	32
Samhällsvetenskapsprogrammet	32
Teknikprogrammet	32
Umeå Elitidrottsgymnasium, Barn- och fritidsprogrammet	32
Umeå Elitidrottsgymnasium, Ekonomiprogrammet	64
Umeå Elitidrottsgymnasium, Naturvetenskapsprogrammet	16
Umeå Elitidrottsgymnasium, Samhällsvetenskapsprogrammet	32
Umeå Elitidrottsgymnasium, Teknikvetenskapsprogrammet	16

Introduktionsprogram

MIDGÅRDSSKOLAN

Barn- och fritidsprogrammet	32
Estetiska programmet	160
Naturvetenskapsprogrammet	32
Samhällsvetenskapsprogrammet	64

Introduktionsprogram

VASAGYMNASIET

Barn- och fritidsprogrammet	32
Ekonomiprogrammet	64
Naturvetenskapsprogrammet	64
Samhällsvetenskapsprogrammet	32

ANPASSAD GYMNASIESKOLA

- Individuellt program (Dragonskolan)
- Programmet för administration, handel och varuhantering (Midgårdsskolan)
- Programmet för fastighet, anläggning och byggnation (Forslundagymnasiet)
- Programmet för hotell, restaurang och bageri (Midgårdsskolan)
- Programmet för skog, mark och djur (Forslundagymnasiet)

* antalet platser till antagningen kan komma att anpassas utifrån ungdomars val av utbildning dvs söktrycket

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

§ 45

Diariernr: SK-2026/00280

**Umeå kommunala gymnasieskola - Programutbud
läsåret 2027/2028****Arbetsutskottets beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslås besluta

-att ställa sig bakom förslag till programutbud för läsåret 2027/2028.

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar

-att ställa sig bakom förslag till programutbud för läsåret 2027/2028.

Ärendebeskrivning

Förslaget utgår från ambitionen att Umeå Gymnasieskola ska erbjuda ett brett programutbud som utgår ifrån planering och dimensionering av utbildningsplatser i Umeåregionen i enlighet med samverkansavtalet såväl som elevernas önskemål samt ekonomiska och organisatoriska förutsättningar.

Då det är elevernas val som styr vilket programutbud som slutligen kommer att erbjudas kan det faktiska programutbudet och antalet organisationsplatser som erbjuds efter gymnasievalsperiodens utgång komma att förändras. Beslut om justering av beslutad programorganisation är genom den fastställda delegationsordningen delegerat till utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör.

Beslutsunderlag

Bilaga: Programutbud 2027/2028

Beredningsansvarig

Stina Andersson, kanslichef

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag och finner att arbetsutskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Tjänsteskrivelse

2026-05-26

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämndens
arbetsutskott

Diarienummer: SK-2024/00294

Tillfällig delegation till utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar

-att ge delegation till utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör att besluta om direktupphandlingar, samt rätt att vidaredelegera inom förvaltningen.

-att ge delegation till utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör att godkänna upphandlingsdokument, besluta och underteckna tilldelning samt underteckna avtal, samt rätt att vidaredelegera inom förvaltningen.

-att beslutet gäller från dagens datum till dess att delegationsordningen revideras avseende området inköp och upphandling, dock längst till och med 31 december 2026.

-att ärendet förklaras omedelbart justerat.

Ärendebeskrivning

I enlighet med kommunfullmäktiges beslut om ny policy och riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet ska samtliga nämnder betraktas som egna upphandlande myndigheter (KF § 205 den 27 oktober 2025, dnr KS-2024/00830). I samband med fastställandet av policyn har kommunfullmäktige beslutat om att ändra reglemente för nämnder och styrelse och uppdragit samtliga nämnder att se över och vid behov justera nämndens delegationsordning.

Den 12 maj 2026 beslutade kommunstyrelsen om en ny reviderad delegationsordning. Beslutet innebar bland annat att delegation till förvaltningschef i ärenden avseende upphandling av varor, tjänster och koncessioner samt upphandling av byggentreprenader, anläggnings- och installationsarbeten har utgått. Förändringen gjordes för att säkerställa överensstämmelse med den nya policyn och riktlinjen för upphandlings- och inköpsverksamhet.

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2024/00294

En översyn av gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens delegationsordning pågår för närvarande, bland annat avseende avsnitt B.2 *Ekonomi, avtal, inköp, bidrag och tilläggsbelopp*. Ett förslag till revidering planeras att presenteras under hösten 2026.

Med hänsyn till de förändringar som skett och för att säkerställa att nämnden har nödvändiga delegationer under sommaren och fram till ny delegationsordning för upphandling och inköpsärenden har beslutats, behöver beslut tillfälligt delegeras till utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör.

Delegationen föreslås gälla från och med beslutsdatum till dess att delegationsordningen har reviderats avseende område B.2 *Ekonomi, avtal, inköp, bidrag och tilläggsbelopp*, dock längst till och med den 31 december 2026.

Beslutsunderlag

Bilaga: Policy för upphandlings- och inköpsverksamhet

Beredningsansvariga

Sofia Öberg, ekonomichef
Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Beslutet ska skickas till

samtliga verksamhetschefer
chefer inom gvn
kommunikatör

Nicklas Wallmark
utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör

Stina Andersson
kanslichef

Policy för upphandlings- och inköpsverksamhet

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Diarienummer:
KS 2024/00830

**Datum och paragraf för
beslutet:** KF 2025-10-27 §205

Policyn styr:
Kommunkoncernen

Dokumenttyp:
Policy

Giltighetstid:
Tills vidare

Dokumentansvarig nämnd:
Kommunstyrelsen

Bakgrund

Syfte

Syftet med policy för upphandling och inköpsverksamhet i Umeå kommun är att tydliggöra de förhållningssätt och principer som ligger till grund för utformningen av Umeå kommuns upphandlings- och inköpsverksamhet.

Lagar och andra krav

Den svenska upphandlingslagstiftningen vilar på EU:s grundprinciper för upphandlingsverksamhet. Den svenska upphandlingslagstiftningen består bl. a. av

- Lagen om offentlig upphandling (LOU)
- Lagen om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF)
- Lagen om upphandling av koncessioner (LUK)
- Lagen om valfrihetssystem (LOV)

Upphandlingslagarna utgör så kallade förfarandelagstiftning. Det innebär att lagarna anger hur offentliga aktörers upphandlingar och inköp ska gå till, men de reglerar inte vad som ska köpas in.

Omfattning och avgränsning

Denna policy tydliggör de övergripande förhållningssätt och principer som ligger till grund för utformningen av Umeå kommuns upphandlings- och inköpsverksamhet.

Denna policy innehåller därför ej alla de områden, mål, inriktningar och krav som kan få inverkan på enskilda upphandlingar och/eller inköp. Sådana mål, inriktningar och krav återfinns i lagstiftning, annan författning eller i andra styrdokument antagna av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnd eller bolagsstyrelse.

Kommunfullmäktiges styrning av utformning av kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet tar sig uttryck i denna policy, i reglemente för nämnder och styrelser samt i ägardirektiv för kommunala bolag.

Kommunfullmäktiges policy kan vid behov kompletteras med:

- Riktlinjer och anvisningar fastställda av kommunstyrelsen för att förtydliga kommunövergripande förhållanden

- Riktlinjer och anvisningar fastställda av enskild nämnd eller enskilt bolag för att förtydliga nämnds- eller bolagsspecifika förhållanden
- Delegationsordning fastställd av kommunstyrelse eller nämnd för att förtydliga ansvar och mandat

Begrepp och definitioner

Anskaffning – avser de åtgärder kommunen vidtar för att köpa eller hyra (leasa) varor och tjänster som kommunens verksamhet behöver

Inköp – avser köp av varor och tjänster

Inköpsprocessen – avser hela kedjan från behov av vara/tjänst uppstår tills att leverans har genomförts, kontrollerats och värderats

Kategoristyrning – styrning av inköp inom en varu/tjänstekategori genom analys, planering, genomförande och uppföljning av de inköp som genomförs inom respektive kategori

Spend – Inköpsvolym i kr för påverkbara inköp under angiven tidsperiod

System – avser det system av styrning, processer/aktiviteter, information och kompetens som behövs för att tillgodose behov

Upphandling – avser de åtgärder som vidtas i syfte att anskaffa varor, tjänster eller byggtreprenader genom tilldelning av kontrakt över direktupphandlingsgränsen

Upphandlingsprocess – avser hela kedjan från förberedelse och genomförande av upphandling, till uppföljning, utvärdering och realisering av avtal

Varu/tjänstekategori – en grupp av varor eller tjänster med vissa gemensamma egenskaper

Vilka berörs av policyn

Policyn omfattar Umeå kommunkoncern. Den kommunala koncernen består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse, kommunens nämnder och förvaltningar samt helägda kommunägda bolag. I delägda bolag och andra associationsformer verkar kommunen för att policyn ska tillämpas i tillämpliga delar. Vad som är tillämpliga delar ska avgöras utifrån ägarförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

Principer och förhållningssätt

Upphandling och inköp är strategiska verktyg som ska bidra till att:

- Kommunkoncernens ekonomiska resurser nyttjas effektivt
- Nämnder och bolag kan tillgodose sina respektive ändamål/grunduppdrag.
- Kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls
- Kommunens åtaganden kan tillgodoses även vid samhällsstörning/höjd beredskap
- Kommunen motverkar och förebygger välfärds kriminalitet, arbetslivskriminalitet, organiserad brottslighet, korruption och jäv

Strategisk och effektiv anskaffning

Av kommunfullmäktige fastställd prioriteringsordning ska prägla utformning av kommunens inköpsverksamhet samt enskilda upphandlingars utformning och innehåll.

Kommunen ska upprätthålla en effektiv och ändamålsenlig organisation inom upphandlings- och inköpsområdet.

Detta innebär att kommunen ska utforma upphandlings- och inköpsverksamheten på sådant sätt:

- att kommunens och kommunkoncernens ekonomiska resurser nyttjas effektivt.
- att den tillgodoser de behov av varor/tjänster/byggtreprenader som nämnder/bolag har för att fullgöra grunduppdrag/tillgodose ändamål.
- att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppnås och att strategisk prioritering upparbetas och får genomslag i enskilda upphandlingar (taktisk nivå) och avrop/direktupphandlingar (operativ nivå).
- att kommunens åtaganden kan tillgodoses även vid samhällsstörning och/eller höjd beredskap.
- att välfärds kriminalitet, arbetslivskriminalitet, organiserad brottslighet korruption och jäv förebyggs och motverkas.

Avtalsförvaltning och uppföljning

Kommunens upphandlings- och inköpsverksamhet ska följas upp. Kommunens leverantörer och avtal ska följas upp regelbundet och systematiskt.

Information, uppföljning och lärdomar från genomförda upphandlingar samt genomförda avrop ska aggregeras så att det är möjligt att följa i vilken omfattning inriktningsmål, prioriteringar och vägval tillgodoses.

Affärsmässighet, sund konkurrens och ett gott näringslivsklimat

Umeå kommunkoncern ska vara en god affärspartner och verka för sund konkurrens och för ett gott näringslivsklimat.

Kommunen ser gärna att upphandling sker i samverkan med andra och tar alltid ställning till om upphandling bäst görs på lokal nivå, på regional nivå, i samarbete med andra kommuner eller på nationell nivå genom anslutning till nationell inköpscentral.

All anskaffning av varor, tjänster och entreprenader ska baseras på en helhetssyn där det kommungemensamma intresset har företräde framför enskilda nämnders/bolags intressen om dessa står i konflikt till varandra.

Otillbörlig påverkan, mutor, jäv och korruption

Inköps- och upphandlingsverksamhet är ett område som är känsligt för otillbörlig påverkan. All upphandling ska präglas av affärsmässighet, utnyttjande av konkurrens samt objektivitet. Inga ovidkommande hänsyn får tas. Företrädare för kommunen ska uppträda på ett affärsmässigt korrekt sätt. Samarbete mellan köpare och säljare ska ske i sådana former att parterna bibehåller full trovärdighet och en oberoende ställning i förhållande till varandra. Medarbetare eller andra som ansvarar för uppgifter inom området har därför ett särskilt ansvar för att förtroendet för kommunen upprätthålls.

De jävsbestämmelser som gäller enligt lag för anställda och förtroendevalda i kommunen och dess bolag ska i upphandlings- och inköpsituationer tillämpas. I alla sammanhang ska ett sådant förhållningsätt iakttas att det inte kan förekomma risk för att företrädare för kommunen gör sig skyldiga till givande eller tagande av muta.

Den som är offentliganställd bör betrakta varje förmån som otillbörlig om den kan misstänkas påverka tjänsteutövningen. Vid alla kontakter ska leverantörerna behandlas likvärdigt.

Organisation och ansvar

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att denna policy efterlevs och har ansvaret för att tillgodose krav på en ändamålsenlig och effektiv organisation. I detta ansvar ingår att upprätthålla de processer och den organisation/kompetens som kommunstyrelsen behöver för att tillgodose kommunstyrelsens roll och ansvar relaterat till kommunens inköpsverksamhet.

Kommunstyrelsen har ansvar för att planera för och genomföra kommungemensamma upphandlingar inom områden som ej destinerats till annan nämnd/bolag. Kommunstyrelsen är avtalsägare för de kommungemensamma avtal kommunstyrelsen tecknat.

Varje part som ingår i upphandling eller avropar från avtal har ansvar för att realisera upphandling (implementera, följa upp och utvärdera avtal) i enlighet med den omfattning som parten avropar från sådan upphandling.

Kommunstyrelsen företräder kommunen vid strategisk samverkan avseende inköp/upphandling med andra upphandlande myndigheter och aktörer.

Kommunstyrelsen har mandat att utforma och fastställa kommunövergripande riktlinjer och anvisningar som normerar arbetet i enlighet med denna policy. Kommunstyrelsen har mandat att sammanställa och besluta om övergripande inköpsplan för Umeå kommun och leda och utveckla kommunens kategoriarbete. Kommunstyrelsen ansvarar för att ha uppsikt över och utöva samordnad styrning av inköps- och upphandlingsverksamhet inom kommunen.

Nämnd och bolag

Varje nämnd och bolag i kommunen är en egen upphandlande myndighet och ansvarar för sin egen interna kontroll samt för efterlevnad av upphandlingslagstiftningen i sin verksamhet.

Rättsliga konsekvenser av överträdelser, såsom upphandlingsskadeavgift, åvilar respektive nämnd och bolag. Kommunstyrelsen ska genom uppföljning, stöd och riktlinjer verka för att förebygga överträdelser och säkerställa enhetlig tillämpning.

Nämnder och bolag har att arbeta i enlighet med denna policy samt ev kommunövergripande riktlinjer som fastställs av kommunstyrelsen. Nämnd och bolag har ansvar att upprätthålla en effektiv och ändamålsenlig organisation inom sina respektive ansvarsområden.

Varje nämnd respektive bolag ansvarar för sitt inköpsbehov och har mandat att upphandla varor och tjänster som är specifika för den enskilda nämnden/bolaget.

De nämnder/bolag som ansvarar för nämnds- eller bolagsgemensamma upphandlingar inom avgränsade områden ska planera för och säkra att samordning sker med övriga berörda nämnder och bolag samt med Kommunstyrelsen.

Varje nämnd respektive bolag har ansvar för att ha god framförhållning och sammanställa samt vid behov kommunicera de upphandlings- och inköpsbehov nämnden/bolaget har under kommande år.

Varje nämnd respektive bolag har ansvar för att planera, förbereda, genomföra och realisera (implementera, följa upp och utvärdera) de upphandlingar och inköp som nämnden/bolaget genomför.

Varje nämnd respektive bolag har ansvar för att beslut relaterade till upphandling/inköp fattas på behörig nivå enligt gällande delegationsordning.

Nämnd och bolag har mandat att vid behov upparbeta och fastställa riktlinjer och anvisningar som konkretiserar nämnds- eller bolagsspecifika förhållanden. Nämnd och bolag har ansvar för att säkra att sådana riktlinjer/anvisningar utgår från och följer denna policy samt ev. kommunövergripande riktlinjer från kommunstyrelsen.

Relaterade styrdokument

Av kommunfullmäktige fastställt Planeringsdirektiv

Riktlinje för god ekonomisk hushållning

Policy, plan och riktlinje för civilberedskap

Riktlinje för intern styrning och kontroll

Riktlinje för styrning och uppföljning av privata utförare

Riktlinje för inköps- och upphandlingsverksamhet i Umeå kommun

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

§ 46

Diariernr: SK-2024/00294

Tillfällig delegation till utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör**Arbetsutskottets beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslås besluta

-att ge delegation till utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör att besluta om direktupphandlingar, samt rätt att vidaredelegera inom förvaltningen.

-att ge delegation till utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör att godkänna upphandlingsdokument, besluta och underteckna tilldelning samt underteckna avtal, samt rätt att vidaredelegera inom förvaltningen.

-att beslutet gäller från dagens datum till dess att delegationsordningen revideras avseende området inköp och upphandling, dock längst till och med 31 december 2026.

-att ärendet förklaras omedelbart justerat.

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar

-att ge delegation till utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör att besluta om direktupphandlingar, samt rätt att vidaredelegera inom förvaltningen.

-att ge delegation till utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör att godkänna upphandlingsdokument, besluta och underteckna tilldelning samt underteckna avtal, samt rätt att vidaredelegera inom förvaltningen.

-att beslutet gäller från dagens datum till dess att delegationsordningen revideras avseende området inköp och upphandling, dock längst till och med 31 december 2026.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

-att ärendet förklaras omedelbart justerat.

Ärendebeskrivning

I enlighet med kommunfullmäktiges beslut om ny policy och riktlinje för upphandlings- och inköpsverksamhet ska samtliga nämnder betraktas som egna upphandlande myndigheter (KF § 205 den 27 oktober 2025, dnr KS-2024/00830). I samband med fastställandet av policyn har kommunfullmäktige beslutat om att ändra reglemente för nämnder och styrelse och uppdragit samtliga nämnder att se över och vid behov justera nämndens delegationsordning.

Den 12 maj 2026 beslutade kommunstyrelsen om en ny reviderad delegationsordning. Beslutet innebar bland annat att delegation till förvaltningschef i ärenden avseende upphandling av varor, tjänster och koncessioner samt upphandling av byggentreprenader, anläggnings- och installationsarbeten har utgått. Förändringen gjordes för att säkerställa överensstämmelse med den nya policyn och riktlinjen för upphandlings- och inköpsverksamhet.

En översyn av gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens delegationsordning pågår för närvarande, bland annat avseende avsnitt B.2 *Ekonomi, avtal, inköp, bidrag och tilläggsbelopp*. Ett förslag till revidering planeras att presenteras under hösten 2026.

Med hänsyn till de förändringar som skett och för att säkerställa att nämnden har nödvändiga delegationer under sommaren och fram till ny delegationsordning för upphandling och inköpsärenden har beslutats, behöver beslut tillfälligt delegeras till utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör.

Delegationen föreslås gälla från och med beslutsdatum till dess att delegationsordningen har reviderats avseende område B.2 *Ekonomi, avtal, inköp, bidrag och tilläggsbelopp*, dock längst till och med den 31 december 2026.

Beslutsunderlag

Bilaga: Policy för upphandlings- och inköpsverksamhet

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

Beredningsansvariga

Sofia Öberg, ekonomichef

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Beslutet ska skickas till

samtliga verksamhetschefer

chefer inom gvn

kommunikatör

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag och finner att arbetsutskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Tjänsteskrivelse

2026-05-22

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämndens
arbetsutskott

Diarienumr.: SK-2026/00281

Kompetensförsörjningsplan 2026-2029

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar

-att fastställa förvaltningens förslag till reviderad kompetensförsörjningsplan 2026-2029 i enlighet med bilaga.

Ärendebeskrivning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden står med ökande volymer av elever och deltagare inför stora kompetensförsörjningsutmaningar under de kommande åren. Den senaste uppdaterade kompetensförsörjningsprognosen visar att rekryteringsbehovet sammantaget uppgår till 716 medarbetare för perioden 2026-2036.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens förmåga att långsiktigt fullgöra sitt uppdrag för elever, studerande och deltagare likväl som medarbetare och chefer är direkt beroende av tillgången till rätt kompetens. Demografiska förändringar, ökade krav på kvalitet och rättssäkerhet samt en mer konkurrensutsatt arbetsmarknad ställer höga krav på ett strategiskt och systematiskt arbete med kompetensförsörjning. Att allt färre personer söker till och slutför utbildning till lärare samt att rörligheten på arbetsmarknaden har ökat bidrar ytterligare till kompetensförsörjningsutmaningen.

Genom att planera för hur kompetens ska attraheras, utvecklas och behållas, skapas förutsättningar för hållbar välfärd, effektiv resursanvändning och attraktiva arbetsplatser både på kort och lång sikt. Kompetensförsörjningsplanen ska därför betraktas som ett strategiskt verktyg som bidrar till att säkerställa rätt kompetens och förutsättningar för gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter.

Förslaget till reviderad kompetensförsörjningsplan följer Umeå kommuns förvaltningsövergripande styrning och ledning av området och Sveriges kommuner och regioners (SKRs) nio kompetensförsörjningsstrategier utgör

Tjänsteskrivelse

Dnr: SK-2026/00281

fortsatt grund för kommunens och nämndens långsiktiga arbete med kompetensförsörjningen.

Nytt i kompetensförsörjningsplanen är att SKRs kompetensförsörjningsstrategier omarbetats och skiftat fokus från att attrahera och rekrytera fler, till att rekrytera bredare, behålla fler, utveckla och ställa om samt att få fler att arbeta mer och längre. Strategierna har fått ett större arbetsgivarperspektiv och ändrats från volym till kapacitet, dvs mer fokus på hur kompetens används och förutsättningar i verksamheten över tid, vilket inarbetats i planen. Nytt är även att kompetensförsörjningsplanen från 2026 och framåt omfattas av nämndens verksamhetsplan, vilket påverkat upplägg av innehåll i planen.

Nämnden beskriver i kompetensförsörjningsplanen vad förvaltningen och dess verksamheter ska prioritera, för att uppnå målet om behörig och legitimerad personal och kommunens övergripande personalpolitiska mål. Förvaltningen ska med utgångspunkt i detta omsätta strategierna i konkretiserade åtgärder och aktiviteter som vidareutvecklar systematik, ökar delaktighet, engagemang och ansvar för kompetensförsörjningen på alla nivåer i organisationen. Det beskrivs hur det systematiska arbetet med kompetensförsörjning ska hanteras, inkluderat uppföljning och återrapportering till nämnd.

Kompetensförsörjningsplanen innehåller även övergripande och långsiktig kompetensförsörjningsprognos perioden 2026-2036 där identifierade kompetensförsörjningsbehov beskrivs på övergripande nivå med fokus på de yrkesgrupper som är särskilt utmanande att tillsätta.

Beslutsunderlag

Bilaga: Kompetensförsörjningsplan 2026-2029 GVN

Beredningsansvarig

Åsa Bergström, HR-chef

Beslutet ska skickas till

Verksamhetschefer

HR-chef

Nicklas Wallmark

utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör

Kompetensförsörjningsplan 2026-2029

Beslutad av: Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Gäller för: Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen
Giltighetstid: 2026-2029

Diariennr: SK-2026/00281
Beslut: 2026-06-17
Ansvarig: Nicklas Wallmark, utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
1. Inledning och bakgrund.....	3
2. Metod och systematik.....	3
2.1 Nämndens övergripande mål och styrning.....	4
2.2 SKRs strategier och ARUBA-modellen.....	5
3. Nämndens huvudsakliga uppdrag.....	5
4. Kompetensförsörjning nuläge och analys 2026-2036.....	7
3.1 Kompetensförsörjningsanalys.....	9
5. Nämndens strategier för att möta kompetensförsörjningen.....	10
5.1 Rekrytera och attrahera bredare.....	10
5.2 Synliggör lön, villkor och förmåner.....	11
5.3 Främja medarbetarnas utveckling och omställning.....	11
5.4 Stärk chefernas förutsättningar att leda.....	12
5.5 Utnyttja teknikens möjligheter.....	12
5.6 Använd kompetensen rätt.....	13
5.7 Arbeta med friskfaktorer.....	13
5.8 Värna arbetstiden.....	14
5.9 Underlätta för fler att arbeta mer och längre.....	14
Bilaga 1: Uppföljning och avrapportering nyckeltal till nämnd.....	16
Bilaga 2: Kompetensförsörjningsprognos 2026-2036 per etikett.....	17

1. Inledning och bakgrund

Kompetensförsörjningen har blivit alltmer utmanande på arbetsmarknaden generellt. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens förmåga att långsiktigt fullgöra sitt uppdrag för elever, studerande och deltagare likväl som medarbetare och chefer är direkt beroende av tillgången till rätt kompetens. Demografiska förändringar, ökade krav på kvalitet och rättssäkerhet samt en mer konkurrensutsatt arbetsmarknad ställer höga krav på ett strategiskt och systematiskt arbete med kompetensförsörjning. Att allt färre personer söker till och slutför utbildning till lärare samt att rörligheten på arbetsmarknaden har ökat bidrar ytterligare till kompetensförsörjningsutmaningen.

Genom att planera för hur kompetens ska attraheras, utvecklas och behållas skapas förutsättningar för hållbar välfärd, effektiv resursanvändning och attraktiva arbetsplatser – både på kort och lång sikt. Kompetensförsörjningsplanen ska därför betraktas som ett strategiskt verktyg som bidrar till att säkerställa rätt kompetens och förutsättningar för Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter. Planen beskriver nämndens strategier för att möta kompetensutmaningen under kommande period samt ger en riktning till förvaltningen i arbetet med att vidareutveckla systematik, öka delaktighet, engagemang och ansvar för kompetensförsörjningen på alla nivåer i organisationen.

2. Metod och systematik

I kommunstyrelsens anvisningar inför arbete med verksamhetsplan 2026 lyfts vikten av att nämnderna inkluderar planering för kompetensförsörjning i den årliga verksamhetsplanen. Detta utifrån nämndens operativa ansvar för arbetsmiljö och kompetensförsörjning.

Nämnden ska i sin verksamhetsplan beskriva sin planering för kompetensförsörjning. Om nämnden avdelar specifika medel för kompetensförsörjning bör dessa framgå i nämndens detaljbudget. Har nämnden utarbetat en separat kompetensförsörjningsplan kan den med fördel biläggas till verksamhetsplanen. (Källa KS anvisningar 2026)

Det systematiska kompetensförsörjningsarbetet bereds av förvaltningen årligen och aktuella kompetensförsörjningsprognoser, kompetensförsörjningsbehov och prioriteringar med tillhörande aktiviteter samt behov av resurser redovisas i verksamhetsplanen.

Kompetensförsörjningsprognosen omfattar en tioårsperiod och utgår ifrån tillsvidareanställda, månadsavlönade. Den redovisar antal anställda, ålder, pensionsavgångar

där avgångsåldern skattas till 65 år samt antalet beräknade avgångar där faktiska avgångar de senaste fem åren utgör grund för prognos om avgångar för kommande tio år.

Underlag bereds på så sätt att ansvariga chefer i samråd med HR gör en bedömning mot bakgrund av elevkullars och deltagares utveckling, ny lagstiftning, lokalmässiga förutsättningar, övrigt verksamhetsbehov samt tillgång och efterfrågan på arbetskraft på arbetsmarknaden.

Nämnden ges en övergripande avrapportering av utfall och status av kompetensförsörjningsläget och vidtagna åtgärder enligt årshjul i samband med delårsbokslut, beslut om ny verksamhetsplan samt vid årsbokslut. (Se bilaga 1 uppföljning och avrapportering till nämnd).

Nämndens kompetensförsörjningsplan ska visa långsiktig riktning och vara vägledande för förvaltningens arbete med att säkerställa kompetensförsörjningen inom nämndens alla verksamheter.

2.1 Nämndens övergripande mål och styrning

Kommunfullmäktige har uppdragit till alla nämnder att ansvara för sin kompetensförsörjning. Alla verksamheter inom Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska hålla hög kvalitet och nå uppsatta mål. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fastställt att detta ska ske med utgångspunkt i strategierna Kvalitet, Trygghet och Likvärdighet.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har i uppdrag att säkerställa att förvaltningen följer Umeå kommuns personalpolitiska mål och har även egna övergripande personalmål.

Uppföljningen av de personalpolitiska målen sker inom ramen för nämndens systematiska kompetensförsörjningsarbete, det systematiska arbetsmiljöarbetet inkluderat arbetet med lika rättigheter och möjligheter och följs upp i enlighet med gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens årshjul. Tids- och resurssatta aktiviteter identifieras på förvaltningsnivå och avrapporteras systematiskt till nämnd.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter vilar på demokratiska grunder där elever och deltagare ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Värdegrundsarbetet utgår ifrån de grundläggande demokratiska arbetsformer som ska råda i skolan, där all personal har ett ansvar att bidra i arbetet. Både i och utanför undervisningen ska förutsättningar för delaktighet och inflytande, tillgänglig lärandemiljö, frihet från diskriminering och kränkande behandling främjas. Barnkonventionens rättigheter och intressen ska genomsyra all verksamhet.

Den styrning och vägledning som ligger till grund för Umeå kommuns kompetensförsörjningsarbete är kommunövergripande värdegrund, arbetsmiljöpolicy, medarbetarpolicy, ledarpolicy och samverkansavtal.

2.2 SKRs strategier och ARUBA-modellen

I arbetet med att säkerställa kompetensförsörjningen tar Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden sin utgångspunkt i både SKRs nio kompetensförsörjningsstrategier och ARUBA-modellen.

Sveriges kommuner och regioner, SKR, är Umeå kommuns arbetsgivarorganisation. SKR har utarbetat nio strategier för kompetensförsörjning till stöd för proaktivt arbete för arbetsgivare att säkra sin långsiktiga kompetensförsörjning. Kompetensförsörjningsstrategierna har ett tydligt arbetsgivarperspektiv och kopplas samman med SKRs långsiktiga kompetensförsörjningsarbete.

ARUBA-modellen, är en allmänt vedertagen kompetensförsörjningsmodell som beskriver hur de olika delarna inom arbetslivs- och kompetensförsörjningscykeln hänger samman. ARUBA står för Attrahera, Rekrytera, Utveckla, Behålla och Avveckla. Inom Umeå kommun arbetar förvaltningarna strategiskt med kompetensförsörjning där processer och aktiviteter struktureras i de olika stegen i modellen.

3. Nämndens huvudsakliga uppdrag

Umeå kommun är huvudman för utbildningar som sker i kommunal regi. I skollagen fastställs det nationellt lagstadgade uppdraget att i varje kommun ska det finnas en nämnd eller flera, som ansvarar för fullgörandet av kommunens uppgifter för utbildning enligt lagstiftning. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har huvudmannansvar för utbildningar i Umeå kommunala gymnasieskolor, komvux och är utförare av yrkeshögskoleutbildningar samt ansvarig för arbetsmarknad och integration.

3.1 Nationellt lagstadgat uppdrag

Huvudman ansvarar för att utbildning inom gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning genomförs i enlighet med skollag och andra föreskrifter och bestämmelser som kan finnas kring utbildning, till exempel läroplanen. Vidare ska kommunen fördela resurser till utbildningen.

Utbildningen ska enligt lag vila på demokratisk grund, vilket innebär att den ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna. Elever ska inhämta och utveckla kunskaper och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Alla former av kränkande behandling ska aktivt motverkas.

Barnkonventionen gäller som svensk lag sedan 2020 och är implementerad i alla nämndens verksamhetsområden. Det innebär att ett barnrättsperspektiv ska beaktas. Artikel 2 och 3 fastställer barns samma rättigheter, lika värde och att barnens bästa ska tas hänsyn till vid beslut som rör barn. Artikel 28 föreskriver barns rätt till utbildning och i artikel 12 fastställs barns rätt att få komma till tals och uttrycka sin mening.

Ett systematiskt kvalitetsarbete ska enligt skollag genomföras både på huvudmannanivå och på enhetsnivå enligt skollag. Nämnden ansvarar för att följa upp alla verksamheters kvalitét kontinuerligt och systematiskt.

Kommunen har enligt lag ett ansvar för att erbjuda och samordna arbetsmarknads- och integrationsinsatser. Genom Arbetsmarknads- och integrationsavdelningen (AMI) fullgör Umeå kommun sina uppgifter enligt bland annat lagen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, lagen om mottagande av asylsökande med flera, lagen om arbetslöshetsnämnd samt det kommunala aktivitetsansvaret. Dessa uppdrag innebär att kommunen ska säkerställa mottagande, bosättning och etablering av skyddsbehövande och nyanlända samt genomföra arbetsmarknadsfrämjande åtgärder för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Kommunen har också ansvar för att aktivt arbeta för att ungdomar i åldern 16–19 år som varken studerar eller arbetar ska erbjudas vägledning, stöd och sysselsättning som leder vidare till utbildning eller arbete. AMI:s arbete ska därmed bidra till att fler unga fullföljer sin gymnasieutbildning och minskar risken för långvarigt utanförskap.

3.2 Kommunalt grunduppdrag

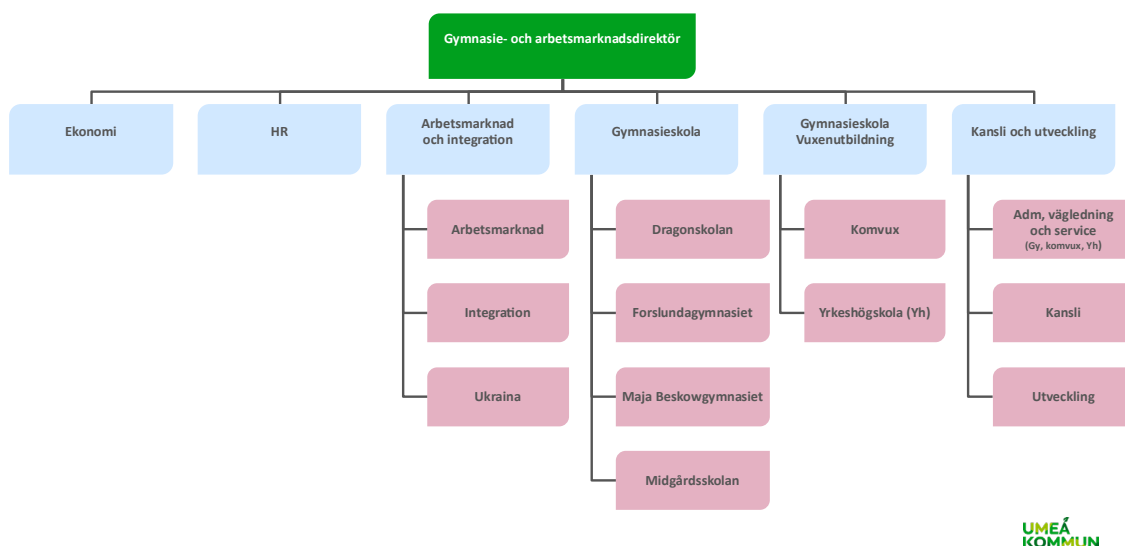
Nämnden har ett övergripande ansvar för att alla ungdomar och unga vuxna boende i kommunen har tillgång till skola i kommunens egna verksamheter eller i fristående verksamheter. Nämnden ansvarar för kommunens gymnasieskolor, anpassad gymnasieskola, Elitidrottsgymnasium (NIU- och RIG) och Riksgymnasium för rörelsehindrade (RH-gymnasium).

Nämnden ansvarar för att fördela resurser till egen verksamhet och fristående verksamheter enligt bidrag på lika villkor, samt svara för insyn och samråd gällande fristående gymnasieskolor. Nämnden ska säkerställa att nämndens verksamheter ger eleverna en grund

för fortsatta studier och/eller yrkesverksamhet, samt ett aktivt deltagande i samhället i övrigt. Nämnden ansvarar övergripande för ledning, samordning och utveckling av skolväsendet.

Vidare har nämnden ett samlat ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret och kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå, gymnasienivå och som anpassad utbildning samt svenska för invandrare (sfi). Nämnden svarar vidare för arbetsmarknad och integration, genom att tillhandahålla sysselsättningsbefrämjande åtgärder samt mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

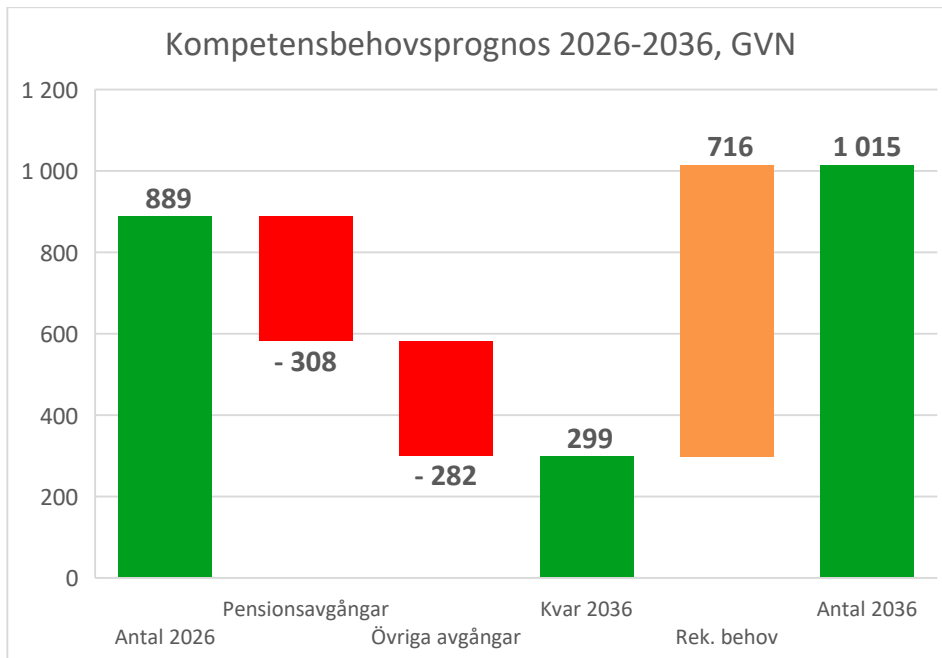
Bild 1. Organisation Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen

4. Kompetensförsörjning nuläge och analys 2026-2036

Totalt arbetar cirka 900 månadsavlönade tillsvidareanställda medarbetare inom nämndens område per april 2026. Det finns cirka 50 olika yrkesgrupper och den genomsnittliga personalomsättningen är att betrakta som låg i jämförelse med övriga personaltäta nämnder i kommunen. Två tredjedelar består av kvinnor resterande män och medelåldern är sammantaget 49 år. Fördelat på kön är kvinnorna ett år yngre.

Diagram 1. Kompetensförsörjningsprognos GVN 2026-2036

*Kompetensförsörjningsprognos baserad på befolkningsprognos P26. Sammanställd av SLK efter beredning av Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen.

Antalet tillsvidareanställningar inom nämndens område förväntas enligt prognosen öka från 889 till 1015 under den närmaste tioårsperioden (se diagram ovan). Beräknade pensionsavgångar motsvarar 308 anställningar och övriga avgångar, som visar personalrörlighet, prognosticeras till 282 anställningar. Prognosen visar att sammantaget 299 av nuvarande tillsvidareanställningar finns kvar i verksamheten år 2036. Det innebär att gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens område därmed har ett sammantaget rekryteringsbehov om 716 tillsvidareanställningar fram till 2036. Detta innebär i snitt cirka 70 medarbetare per år.

Inom gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens område finns goda förutsättningar att erbjuda en bra kvalitet i undervisningen med en hög andel behöriga och legitimerade pedagoger samt andra kompetenta yrkesroller som bidrar till lärande.

Det finns en väl utbyggd elevhälsa med kuratorer, skolsköterskor, specialpedagoger, speciallärare, studie- och yrkeslärare och elevkonsulenter samt skolläkare och skolpsykologer som arbetar förebyggande och främjande tillsammans med pedagoger med elevens lärande i fokus.

Inom Arbetsmarknad och integrationsverksamheten finns arbetsmarknadskonsulenter, arbetsledare, handledare, integrationsassistenter, m fl som bidrar till ökad tillväxt i Umeå kommun genom perspektiven ekologisk, social, kulturell och ekonomisk hållbarhet samt möjliggör förändring, utveckling och ökad hälsa genom anpassade insatser för deltagare. För fördjupad information om kompetensförsörjningsprognos nedbruten per yrkesgrupp/etikett 2026-2036, se bilaga 2.

3.1 Kompetensförsörjningsanalys

Analysen nedan tar sikte på där utmaningarna inom nämndens område är som störst. Rekryteringsbehov konstateras även inom Arbetsmarknad och integration, men där har rekryteringsläget i relation till lärargrupperna bedömts relativt gott.

Trots att behörighet och legitimationsgrad inom gymnasieskola och vuxenutbildning är sammantaget hög i ett nationellt perspektiv framträder utmaningar i samband med rekrytering, vilket främst omfattar anställningar som lärare i allmänna ämnen; moderna språk, matematik -och naturvetenskapliga ämnen och vissa teknikämnen. Även SFI lärare är svårrekryterade.

Yrkeslärare är också en svårrekryterad grupp där konkurrensen med ex näringsliv och aktuella branscher påverkar förutsättningarna att rekrytera. Aktuell branschkunskap är av stor vikt för att kunna erbjuda eleverna en god kvalitativ utbildning och förståelse för blivande yrken. Allt högre lönenivåer i andra branscher på arbetsmarknaden bidrar yttermera till utmaningar att rekrytera.

Anpassad gymnasieskola står inför flera pensionsavgångar de kommande åren parallellt med att tillgången på utbildade speciallärare med inriktning utvecklingsstörning är mycket liten. Prioriteringar av vidareutbildning för pedagoger fortlöper för att säkerställa behörig personal vid legitimationskravets införande 2028.

Det kan konstateras att färre ansöker och genomför utbildningar till lärare samtidigt som våra verksamheter expanderar och när vi behöver ersätta både pensionsavgångar och volymökningar blir effekten en stor utmaning. Då lärarbristen är stor i regionen så konkurrerar vi också med andra skolhuvudmän, där det är "arbetstagarens marknad" vilket band annat leder till ökad rörlighet, ökade krav på lön och övriga anställningsvillkor.

För att behålla och attrahera nya rektorer till gymnasieskolan och vuxenutbildningen krävs långsiktighet. Alla chefers arbetsbelastning och förutsättningar måste fortsatt följas där särskilt rektorer i högre grad ska kunna fokusera på huvuduppdraget.

En annan faktor av betydelse är ett väl fungerande mottagande och god introduktion, så att nya medarbetare och chefer blir hållbara och väljer att stanna kvar i verksamheten.

Ett systematiskt och samordnat arbete för tillvaratagande av personal, översyn av fortbildning och kompetensutveckling är viktigt inkluderat behov av kompetens och omställningsbehov.

Samarbetet med universitet- och högskolesektor bör vidareutvecklas i syfte att öka attraktiviteten till lärarutbildningen och lärarprofessionen. Detta kan exempelvis innebära utveckling av samarbetsformer kring forskningsnära samarbete, övningskolor och verksamhetsförlagd utbildning eller skolledarförsörjning, där även former för kombinerade anställningar bör utvecklas.

5. Nämndens strategier för att möta kompetensförsörjningen

Attrahera och rekrytera

5.1 Rekrytera och attrahera bredare

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter ska spegla samhällets struktur och präglas av jämställdhet och kulturell mångfald och för att kunna rekrytera bredare behov normer brytas. Att bredda perspektivet på rekrytering och ta tillvara kompetenser är därför en viktig fråga för att attrahera och nå framtida medarbetare likväl som nya grupper av medarbetare på arbetsmarknaden.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska inom ramen för arbetet med arbetsgivarvarumärket verka för att olika målgrupper synliggörs för att bredda bilden av vem som kan arbeta inom nämndens område. Nämnden ska även utveckla arbetet med *aktiva åtgärder* för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter för alla som söker arbete inom nämndens område.

Det är även av vikt att utveckla samverkan i regionen för att underlätta sysselsättning för anställningar som Arbetsmarknad och integration handlägger. Det omfattar både kommunens egna verksamheter och förvaltningar likväl som andra branscher på arbetsmarknaden. Detta särskilt med tanke på ny lagstiftning kopplat till aktivitetskrav för försörjningsstöd.

5.2 Synliggör lön, villkor och förmåner

Att synliggöra lön, villkor och förmåner handlar om att beskriva vad kommunen erbjuder som arbetsgivare – både internt till medarbetare och externt till potentiella medarbetare. Det omfattar inte bara lön i snäv mening, utan även hela erbjudandet: anställningstrygghet, arbetsmiljö, arbetstidsvillkor, utvecklingsmöjligheter, pension, förmåner och möjligheten att bidra till samhällsnytta.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska bidra till ökad transparens kring lön och villkor i syfte att öka tilliten i organisationen. När medarbetare förstår hur löner sätts, vilka villkor som gäller och vilka utvecklingsmöjligheter som finns, stärks upplevelsen av rättvisa och likabehandling. Detta är särskilt viktigt i arbetet med jämställda arbetsförhållanden, där tydlighet minskar risken för osakliga löneskillnader och ojämlika villkor.

Att arbeta strategiskt med lönestruktur, att synliggöra villkor och förmåner bidrar dessutom till att stärka arbetsgivarvarumärket. Det gör det lättare att attrahera nya medarbetare, men också att behålla befintliga. Medarbetare som upplever att deras villkor är tydliga, rättvisa och konkurrenskraftiga har större benägenhet att stanna kvar och utvecklas i kommunen.

Utveckla och behålla

5.3 Främja medarbetarnas utveckling och omställning

Det är viktigt med en bred syn på lärande och att möjliggöra både karriär och omställning under hela arbetslivet. Forskningen visar att kvarstannandegraden i anställningen påverkas av god introduktion och tillgång till mentorskap eller handledning.

Medarbetarna ska ha möjlighet att utveckla både sig själva och verksamheten, vilket gör jobben mer attraktiva. Att ha tid och möjlighet för kollegialt lärande underlättar när nya kunskaper ska omsättas i praktiskt arbete. Kompetensutveckling kan handla om formell utbildning, fortbildning, som lärande på arbetsplatsen. Goda karriärmöjligheter bidrar både till ökad attraktivitet för jobben och till ökad motivation hos medarbetarna.

Grunden för att stödja medarbetarnas utveckling är delaktighet i verksamhetsplanering och ett årligt resultat- och utvecklingssamtal. Medarbetarnas prestation och resultat följs upp i den årliga löneöversynen med ett lönebeskedssamtal som utgår ifrån tydliga lönekriterier.

Fortsatt arbete med utveckling av karriärvägar, kompetensutveckling, professionsprogram och en lärande organisation är av vikt för att stärka gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens långsiktiga kompetensförsörjning.

5.4 Stärk chefernas förutsättningar att leda

Enligt kommunfullmäktiges personalpolitiska mål ska Umeå kommun ha ett närvarande ledarskap som skapar förutsättningar för goda resultat där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte ska vara fler än 30.

Ledarskapet inom gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har stor påverkan på verksamheternas kvalitet och måluppfyllelse likväl som medarbetares arbetsmiljösituation. Att stärka långsiktig ledarförsörjning och chefers förutsättningar i ledarskapet är därför prioriterat. Nya talanger behöver prövas och chefer, såväl nya som erfarna, behöver stöd i form av nätverk, mentorer och handledning. Även kompetensutveckling och kollegialt stöd för chefer för att underlätta uppdraget, lära av varandra och dela goda exempel är av vikt.

Ett fortlöpande arbete kring chefers förutsättningar som bidrar till hållbara uppdrag ska fortgå såväl inom ramen för det systematiska arbetet med organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA) som i den individuella dialogen mellan chef och medarbetare.

5.5 Utnyttja teknikens möjligheter

För att klara kompetensförsörjningen, förbättra arbetsmiljön och ge bättre medborgarnytta ska de möjligheter som den digitala transformationen innebär vara förstahandsalternativet för Umeå kommuns verksamhetsutveckling. Medarbetare och chefer behöver hitta nya sätt att arbeta med stöd av digital teknik. Det ställer krav på delaktighet, digital kompetens och ledarskap.

Tekniken är inget mål i sig, utan den ska bidra till verksamhetens mål. Genom innovativa hjälpmedel och arbetssätt kan den bidra till att verksamheten utvecklas och effektiviseras samtidigt som medarbetarna får stöd i sitt arbete.

Digitalisering och automatisering leder till att yrken förändras snarare än försvinner. Därmed utvecklas kompetenskraven i de flesta yrken på arbetsmarknaden. Att ha grundläggande digitala färdigheter kommer att bli allt viktigare framöver och krävas inom allt fler yrken. Alla Umeå kommuns medarbetare och chefer behöver utveckla den kompetens som behövs för att förstå digitaliseringens påverkan och möjligheter inom verksamhetsområdet, samt för att hantera en alltmer digital arbetsplats. Här krävs det både utbildning och tid för att lära av varandra.

5.6 Använd kompetensen rätt

Det är viktigt att den kompetens som finns inom nämndens område används och utvecklas utifrån verksamhetens behov. Att använda kompetensen rätt innebär även att säkerställa att medarbetares kunskaper, erfarenheter och färdigheter tas tillvara på bästa möjliga sätt i verksamheten. Strategin handlar om att organisera arbete och uppgifter så att rätt kompetens används i verksamheten för rätt uppgifter.

Strategin omfattar även att utveckla nya arbetsätt och organisationsformer. Teamarbete, tvärprofessionella samarbeten och tydligare rollfördelning bidrar till att kompetenser kompletterar varandra och används mer effektivt. Digitalisering och tekniska lösningar kan också spela en viktig roll genom att automatisera data eller förenkla administrativa uppgifter, vilket frigör tid för kärnverksamheten. Genom att använda den kompetens som redan finns på ett smartare sätt kan behovet av nyrekrytering minska, samtidigt som kvaliteten i tjänsterna förbättras.

Genom att gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens verksamheter använder kompetensen rätt så ökar förutsättningarna för god kvalitet och måluppfyllelse, förbättrad arbetsmiljö och stärkt förmåga att möta framtidens kompetensutmaningar – utan att enbart vara beroende av att rekrytera fler.

5.7 Arbeta med friskfaktorer

Att arbeta med friskfaktorer innebär att medvetet stärka de förhållanden i arbetsmiljön som skapar hälsa, engagemang och hållbar prestation hos medarbetare. I stället för att enbart fokusera på att åtgärda problem, sjukdom eller brister, riktar strategin fokus mot de faktorer som gör att arbetsplatser fungerar väl och där medarbetare mår bra och presterar över tid.

Friskfaktorer handlar om sådant som skapar balans mellan krav och resurser, ger möjlighet till återhämtning och bidrar till upplevelsen av meningsfullhet i arbetet.

Genom att stärka arbetet med friskfaktorer kan nämnden förebygga ohälsa och minska sjukfrånvaron, vilket i sin tur minskar behovet av nyrekrytering och bidrar till kontinuitet i verksamheten. Det är också en central del i att skapa jämställda arbetsförhållanden, eftersom arbetsmiljöproblem ofta är ojämnt fördelade mellan olika yrkesgrupper och kön.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen ska fortsatt prioritera ett systematiskt och långsiktigt arbete med arbetsmiljöfrågor, där fokus ligger på att identifiera, följa upp och utveckla de faktorer som bidrar till hälsa. Det kan handla om att integrera friskfaktorer i det

systematiska arbetsmiljöarbetet, använda medarbetarundersökningar för att följa utvecklingen och säkerställa att chefer har rätt förutsättningar att arbeta hälsofrämjande i vardagen. Att fortsatt främja samverkan samt skapa öppna och tillgängliga arbetsplatser för alla, vidta *aktiva åtgärder* för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter för alla medarbetare oavsett diskrimineringsgrund.

En viktig del i arbetet med friskfaktorer är chefens roll. Chefer behöver ha tid, stöd och kompetens för att kunna skapa tydlighet i uppdraget, prioritera mellan arbetsuppgifter och fånga upp signaler om obalans i tid. Ett närvarande och tillitsbaserat ledarskap är ofta en avgörande friskfaktor.

Sammantaget innebär strategin ett skifte från ett reaktivt till ett proaktivt förhållningssätt – från att hantera ohälsa när den uppstår till att aktivt bygga arbetsplatser där människor kan må bra, utvecklas och prestera hållbart över tid.

5.8 Värna arbetstiden

Att värna arbetstiden handlar om att som arbetsgivare efterleva gällande lag och avtal kopplat till arbetstid samt att säkerställa förutsättningar för medarbetare att utföra arbetsuppgifter i en trygg arbetsmiljö med hållbar arbetstidsförläggning.

Genom att skapa delaktighet i verksamhetsplanering, systematiskt arbetsmiljöarbete och personal- och tjänsteplanering säkerställer Umeå kommun att medarbetare och verksamheter ges erforderlig tid för att fullfölja sitt uppdrag och nå verksamhetens mål. Chef ansvarar för att i dialog med medarbetare finna en hållbar dimensionering och balans i uppdrag och förutsättningar att utföra arbetsuppgifterna.

Åtgärder för att förebygga upplevelse av hög arbetsbelastning och brist på återhämtning ska vidtas inom ramen för arbetet med det systematiska arbetsmiljöarbetet och särskilt i arbete med organisatorisk och social arbetsmiljö. För mer information, se förvaltningens handlingsplan för arbetsmiljö och aktiva åtgärder.

5.9 Underlätta för fler att arbeta mer och längre

Att underlätta för fler att arbeta mer och längre handlar om att öka den tillgängliga arbetskraften genom att skapa förutsättningar för medarbetare att både vilja och kunna arbeta i högre omfattning och under en längre del av livet.

Den långsiktiga kompetensförsörjningsutmaningen inom gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kan inte enbart lösas genom nyrekrytering – det är lika viktigt att ta tillvara och kompetensutveckla den kompetens som redan finns. Det är därför viktigt att det finns hållbara förutsättningar för ett längre arbetsliv.

Det handlar också om att förebygga ohälsa, anpassa arbetsuppgifter efter individens förutsättningar och möjliggöra för medarbetare att stanna kvar i arbete högre upp i åldrarna även efter 65 år. Genom att fokusera på att fler kan och vill arbeta mer och längre förbättras nämndens möjligheter att möta framtidens kompetensbehov samtidigt som medarbetarnas arbetsliv förbättras.

Bilaga 1: Uppföljning och avrapportering nyckeltal till nämnd

Nyckeltal	Definition/beräkning	Källa	T1	T2	T3
Ansökningar, antal inskickade	Urväl: alla rekryteringsärenden i varbi exklusive extrajobb, arvoderade uppdrag och prova-på-dagar. Mätperiod: ackumulerat under året, från januari till redovisad månad	Varbi			x
Arbetsmiljöhändelser, antal inrapporterade	Urväl: alla medarbetare Beräkning: antal registrerade händelser uppdelat på arbetsmiljöbrister, tillbud och skador. Mätperiod: kalenderår	Stella			x
Arbetsmiljöhändelser, andel preventiva, procent	Urväl: alla anställda Beräkning: Arbemiljöbrister plus tillbud dividerat med med totalen av alla registrerade händelser (Arbetsmiljöbrister, tillbud och skador) Mätperiod: kalenderår	Stella			x
Chefer med max 30 medarbetare, procent	Urväl: chefer, månadsavlönade, medarbetare; tillsvidareanställda, månadsavlönade Chef: den som hanterar personalärenden i personalsystemet Beräkning: andelen chefer med max 30 medarbetare i förhållande till alla chefer Mätperiod: ÅÅ1231	Personec			x
Heltidsanställda, procent	Urväl: alla månadsavlönade Beräkning: antalet heltidsanställda (100%) i förhållande till alla anställda Mätperiod: ackumulerat under året, från januari till redovisad månad	Personec	x	x	x
Långtidsfriska, procent	Urväl: tillsvidareanställda, månadsavlönade Beräkning: antalet anställda med mellan 0 och 7 sjukkalenderdagar i förhållande till alla anställda Mätperiod: rullande 12 månader	Personec	x	x	x
Medarbetarenkäten, medelvärde	Urväl: alla svar i medarbetarenkäten Beräkning: medelvärdet av alla lämnade svar. Svartalternativ 1-6 Mätperiod: efter genomförd enkätomgång	Medarbetarenkäten			x
Nyanställd chef som påbörjat chefsutbildningen, antal	Urväl: Registrerade chefer på SharePoint, Introduktion för nya chefer Beräkning: Antal nyanställda som påbörjar obligatorisk chefsutbildning Mätperiod: ÅÅ1231	SharePoint för registrering av nyanställda chefer			x
Pensionsålder, genomsnittlig	Urväl: alla tillsvidareanställda, månadsavlönade med pensionsavgång Beräkning: medelvärdet av avgångsålder Mätperiod: kalenderår	Personec			x
Antal inskickade personalbehov	Urväl: alla inskickade personalbehov Mätperiod: ackumulerat under året, från januari till redovisad månad	Easit			x
Personalomsättning, procent	Urväl: alla tillsvidareanställda, månadsavlönade Beräkning: antalet anställda som slutat i kommunen i förhållande till antalet anställda vid mätperiodens början plus antalet anställda vid periodens slut, dividerat med två. Mätperiod: ackumulerat under året, från januari till redovisad månad	Personec			x
Personalomsättning chefer, procent	Urväl: alla tillsvidareanställda, månadsavlönade chefer med chefskod A-C Beräkning: antalet anställda som slutat i kommunen i förhållande till antalet anställda vid mätperiodens början plus antalet anställda vid periodens slut, dividerat med två Mätperiod: ackumulerat under året, från januari till redovisad månad	Personec			x
Sjukdagar per årsarbetare, antal	Urväl: alla tillsvidareanställda, månadsavlönade Beräkning: antalet sjukkalenderdagar i förhållande till antalet årsarbetare Mätperiod: ackumulerat under året, från januari till redovisad månad	Personec	x	x	x
Sjukfrånvaro, procent	Urväl: alla anställda oavsett anställningsform / avtal. Beräkning: alla redovisade sjukfrånvarotimmar i förhållande till all förväntad arbetstid, exklusive obetald frånvaro Mätperiod: ackumulerat under året, från januari till redovisad månad	Personec	x	x	x
Skyddsombud, antal	Urväl: alla aktiva skyddsombud Beräkning: antalet skyddsombud Mätperiod: ÅÅ1231	SharePoint för registrering av skyddsombud			x
Sysselsättningsgrad, genomsnittlig	Urväl: alla månadsavlönade Beräkning: summan av alla anställdas sysselsättningsgrad i förhållande till antalet anställda Mätperiod: ackumulerat under året, från januari till redovisad månad	Personec	x	x	x

Bilaga 2: Kompetensförsörjningsprognos 2026-2036 per etikett

	Antal 2026	Pensionsavgångar	Övriga avgångar	Kvar 2036	Rek. behov	Antal 2036	Volym- förändr.	Faktor	Medel- ålder
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	889	-308	-282	299	716	015	126	1,14	49,3
Administration	142	-61	-56	25	123	148	6	1,04	51,4
Administratörsarbete	46	-23	-24	-1	47	46	0	1,00	51,4
Handläggararbete	43	-15	-24	4	39	43	0	1,00	50,9
Ledningsarbete	53	-23	-8	22	37	59	6	1,11	51,7
IFO, omsorg och integration	94	-28	-30	36	73	109	15	1,16	47,4
Behandlingsassistenter/socialpedagoger	1	0	0	1	0	1	0	1,00	41,0
Stödassistenter och stödpedagoger m.fl.	1	0	0	1	0	1	0	1,00	30,0
Övrigt socialt och kurativt arbete	92	-28	-30	34	73	107	15	1,16	47,6
Kultur, turism och friluftsbete	11	-2	-4	5	6	11	0	1,00	42,5
Bibliotekarie, biblioteksassistent	10	-2	-4	4	6	10	0	1,00	42,6
Övrigt fritid, kultur, turism	1	0	0	1	0	1	0	1,00	41,0
Rehabilitering och förebyggande arbete	4	-1	0	3	2	5	1	1,15	49,3
Rehabilitering och förebyggande arbete	4	-1	0	3	2	5	1	1,15	49,3
Skol- och barnomsorgsarbete	582	-194	-152	236	449	685	103	1,18	49,2
Elevassistent	56	-13	-20	23	44	67	11	1,20	47,1
Förskollärare	8	-3	0	5	3	8	0	1,00	48,1
Gymnasielärare	362	-116	-94	152	282	434	72	1,20	49,0
Lärare i fritidshem	1	-1	0	0	1	1	0	1,00	59,0
Övrigt lärararbete	111	-44	-22	45	85	130	19	1,17	51,0
Övrigt skol-/förskolearbete	44	-17	-16	11	34	45	1	1,01	48,3
Teknikarbete	40	-18	-30	-8	50	42	2	1,06	50,6
Hantverkararbete mm	30	-14	-30	-14	46	32	2	1,07	50,1
Köks- och måltidsarbete	8	-4	0	4	4	8	0	1,00	55,0
Tekniker	2	0	0	2	0	2	0	1,00	40,5
Vård- och omsorgsarbete	16	-4	-10	2	14	16	0	1,00	46,4
Sjuksköterska	12	-4	-6	2	10	12	0	1,00	49,8
Övrigt vård- och omsorgsarbete	4	0	-4	0	4	4	0	1,00	36,5

Gymnasie- och
vuxenutbildningsförvaltningen
Besöksadress: Skolgatan 31A
Postadress: 901 84 Umeå
090-16 10 00
umea.kommun@umea.se
www.umea.se

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

§ 47

Diariernr: SK-2026/00281

Kompetensförsörjningsplan 2026-2029**Arbetsutskottets beslut**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden föreslås besluta

-att fastställa förvaltningens förslag till reviderad kompetensförsörjningsplan 2026-2029 i enlighet med bilaga.

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar

-att fastställa förvaltningens förslag till reviderad kompetensförsörjningsplan 2026-2029 i enlighet med bilaga.

Ärendebeskrivning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden står med ökande volymer av elever och deltagare inför stora kompetensförsörjningsutmaningar under de kommande åren. Den senaste uppdaterade kompetensförsörjningsprognosen visar att rekryteringsbehovet sammantaget uppgår till 716 medarbetare för perioden 2026-2036.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens förmåga att långsiktigt fullgöra sitt uppdrag för elever, studerande och deltagare likväl som medarbetare och chefer är direkt beroende av tillgången till rätt kompetens. Demografiska förändringar, ökade krav på kvalitet och rättssäkerhet samt en mer konkurrensutsatt arbetsmarknad ställer höga krav på ett strategiskt och systematiskt arbete med kompetensförsörjning. Att allt färre personer söker till och slutför utbildning till lärare samt att rörligheten på arbetsmarknaden har ökat bidrar ytterligare till kompetensförsörjningsutmaningen.

Genom att planera för hur kompetens ska attraheras, utvecklas och behållas, skapas förutsättningar för hållbar välfärd, effektiv

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun**Protokollsutdrag**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

resursanvändning och attraktiva arbetsplatser både på kort och lång sikt. Kompetensförsörjningsplanen ska därför betraktas som ett strategiskt verktyg som bidrar till att säkerställa rätt kompetens och förutsättningar för gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens verksamheter.

Förslaget till reviderad kompetensförsörjningsplan följer Umeå kommuns förvaltningsövergripande styrning och ledning av området och Sveriges kommuner och regioners (SKRs) nio kompetensförsörjningsstrategier utgör fortsatt grund för kommunens och nämndens långsiktiga arbete med kompetensförsörjningen.

Nytt i kompetensförsörjningsplanen är att SKRs kompetensförsörjningsstrategier omarbetats och skiftat fokus från att attrahera och rekrytera fler, till att rekrytera bredare, behålla fler, utveckla och ställa om samt att få fler att arbeta mer och längre. Strategierna har fått ett större arbetsgivarperspektiv och ändrats från volym till kapacitet, dvs mer fokus på hur kompetens används och förutsättningar i verksamheten över tid, vilket inarbetats i planen. Nytt är även att kompetensförsörjningsplanen från 2026 och framåt omfattas av nämndens verksamhetsplan, vilket påverkat upplägg av innehåll i planen.

Nämnden beskriver i kompetensförsörjningsplanen vad förvaltningen och dess verksamheter ska prioritera, för att uppnå målet om behörig och legitimerad personal och kommunens övergripande personalpolitiska mål.

Förvaltningen ska med utgångspunkt i detta omsätta strategierna i konkretiserade åtgärder och aktiviteter som vidareutvecklar systematik, ökar delaktighet, engagemang och ansvar för kompetensförsörjningen på alla nivåer i organisationen. Det beskrivs hur det systematiska arbetet med kompetensförsörjning ska hanteras, inkluderat uppföljning och återslag till nämnd.

Kompetensförsörjningsplanen innehåller även övergripande och långsiktig kompetensförsörjningsprognos perioden 2026-2036 där identifierade kompetensförsörjningsbehov beskrivs på övergripande nivå med fokus på de yrkesgrupper som är särskilt utmanande att tillsätta.

Beslutsunderlag

Bilaga: Kompetensförsörjningsplan 2026-2029 GVN

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott

2026-06-03

Beredningsansvarig

Åsa Bergström, HR-chef

Beslutet ska skickas till

Verksamhetschefer

HR-chef

Propositionsordning

Ordföranden prövar tjänsteskrivelsens förslag och finner att arbetsutskottet beslutar att bifalla tjänsteskrivelsen.

Justerares sign:

Utdraget bestyrks:

Tjänsteskrivelse

2026-06-05

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Diariennr: SK-2026/00007

Delegationsbeslut och anmälningsärenden – gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2026-06-17

Förslag till beslut

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutar att godkänna redovisningen av delegationsbeslut och anmälningsärenden.

Ärendebeskrivning

Inför gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens sammanträde 2026-06-17 redovisas anmälda delegationsbeslut och anmälningsärenden som ska delges nämnden.

Beslutsunderlag

Bilaga: Sammanställning, upprättad vid tidpunkt för kallelsens utskick

Beredningsansvarig

Annelie Holmlund, nämndsekreterare

Nicklas Wallmark
utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör

Stina Andersson
kanslichef

UMEÅ KOMMUN
Sammanträdesdatum 2026-06-17

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Delegationsbeslut och anmälningsärenden

Nr	Beslutsdatum	Delegat	Ärendets art	Diarienummer
38	2026-05-28	Peter Vigren	Yttrande: Remiss - Förslag till föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLF5 2011:142) om uppgiftsinsamling från huvudmännen inom skolväsendet m.m.	SK-2026/00350-2
39	2026-05-21	Erik Nordahl	Beslut: Avbrott SFI, enskild elev	SK-2026/00140-2
40	2026-04-29	Erik Pettersson	Beslut: Förlängd undervisningstid, enskild elev - Dragonskolan - Beviljas	SK-2025/00500-12

Datum	Anmälningsärenden (inkomna beslut och domar): Datum-Beslutsinstans/Beslutshavare-Ärende/Mål/Beslut	Diarienummer
2026-05-05	Skolverket: Beslut - Statsbidrag för gymnasial lärlingsutbildning och lärlingsliknande utbildning på introduktionsprogram för 2026 - Delvis beviljat	SK-2026/00053-12
2026-05-19	Skolverket: Beslut - Nationellt godkänd idrottsutbildning, Basketball vid Umeå Elitidrottsgymnasium - Godkänd	SK-2026/00625-6
2026-05-12	Kommunstyrelsen: Beslut - Kommunstyrelsens delegationsordning	SK-2026/00401-1
2026-06-09	Skolverket: Beslut- Statsbidrag för nordiska elever- Beviljat	SK-2026/00053-13
2026-06-05	Gymnasieantagningen: Drift- och servicebyråjänster - Procapita - Gymnasieantagning och därtill köpta moduler - Uppsägning avtal	SK-2026/00442-1

Datum	Skriftlig information till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Diarienummer
-------	--	--------------

Denna behandling '63/26 Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektören informerar' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '64/26 Information om antagen policy för jämställdhetsarbetet i Umeå kommun' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '65/26 Återrapport från programråd vt-26 samt delmål enligt styrkort' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '66/26 Temanämnd: Arbetsmarknad och integration' har inget tjänsteutlåtande.